

Informatika a informační technologie: bez nich už neumíme žít...

foto: Roman Viktora

TEMA

technika | ekonomika | marketing | aktuality

03

Čtvrtletník
Okresní hospodářské
komory Most
číslo 3 | ročník 5 - září 2010

ČT – pevný bod objektivní informatiky

... Rozhovor s generálním ředitelem ČT Jiřím Janečkem, str. 5 – 7

Přírodní „informační technologie...“

... Zamyšlení Václava Větvičky, str. 8 – 9

Česko-český IT slovník...

... Užitečný nástroj pro většinu z nás, str. 24 – 25

Komora
s.r.o.

Jiří Janeček

Hlavní činností společnosti SupportIT, a.s. je outsourcing a dodávky IT služeb. Cílem je poskytovat našim zákazníkům zázemí stabilní a dynamicky se rozvíjející firmy. To není možné bez důrazu na odbornou znalost našich zaměstnanců, bez nadstandardních vztahů s našimi dodavateli a bez dostatečného technického zázemí. Tuto strategii jsme se rozhodli podložit certifikováním našich služeb a produktů podle normy ČSN EN ISO 9001:2001.

DODÁVKY A INSTALACE VÝPOČETNÍ TECHNIKY

- Počítače** – Hewlett Packard, ACER, IBM, Fujitsu, vlastní montáž
- Notebooky** – Hewlett Packard, ACER, IBM, Fujitsu
- Servery** – Hewlett Packard, IBM, Fujitsu
- Tiskárny** – Hewlett Packard, Canon, Samsung, EPSON
- Komponenty** – Western Digital, Seagate, Acer, Toshiba, Intel, AMD,
- Počítačové sítě – kabeláž** – LYNX, BICC, Lucent Technologies SCS Systemax
- Počítačové sítě – aktivní prvky** – HP, D-Link, Cisco, Mikrotik
- Počítačové sítě – software** – Microsoft, Linux, UNIX
- Software** – Microsoft, CA, Symantec, Corel, NOD32, AVG
- Digitální foto a video** – Sony, Canon, Olympus, Matrox

NABÍZENÉ SLUŽBY

Outsourcing - díky přenesení odpovědnosti za provoz, údržbu a rozvoj informačního systému z klienta na poskytovatele outsourcingu se Vaše společnost může plně věnovat hlavnímu předmětu své činnosti. Za chod a péči o informační systém je zodpovědná externí firma, jedná se o cestu ke snížení nákladů.

Servis - pro naše zákazníky poskytujeme standardní i nadstandardní servisní služby s garancí obnovení funkčnosti zařízení již od 2 hodin od nahlášení.

Internet – provozujeme privátní bezdrátovou síť s připojením k Internetu, internetové prezentace a aplikace

Programování a analýza – programujeme zákaznické aplikace pro IS Altus VARIO

Počítačové sítě – projektujeme a instalujeme počítačové sítě podle světových standardů

Školení – provádíme zákaznická a VIP školení z většiny běžně dodávaných produktů

Systémová integrace – navrhujeme a instalujeme ucelené zákaznické systémy

Konzultační služby a projektová příprava

2010
Preferred Partner

SupportIT, a.s.

Sídlo společnosti:
Na Vrátku 2077, 434 01 Most
tel: 417 638 974

Kamenný obchod:
S.K.Neumanna 2088, 434 01 Most
tel: 417 638 975

Motto:*Učit se bez přemýšlení je zbytečné.**Přemýšlet bez učení je nebezpečné**Konfucius***Vážení čtenáři,**

vítám vás na stránkách podzimního vydání našeho časopisu, které jsme tentokrát zaměřili na téma, které se nás všech také bezprostředně dotýká, i když si to možná ani v plném rozsahu neuvědomujeme. Je to informatika a informační technologie. Informatika jako samostatná disciplína nás provází od nepaměti a jsme s tím jaksi srozuměni, problém s tím nemáme, dokonce si informace vyžadujeme a i za ně platíme. Ale technické prostředky, chcete-li informační technologie, prošly v historicky nepatrném časovém úseku rozvojem vskutku nebyvalým a pro laika uživatele se dostávají do sféry takřka sci-fi. Je-li něco, co vstoupilo do všech našich firem a stalo se základní podmínkou jejich existence, pak jsou to právě informační technologie. Při formování návrhů obsahu jednotlivých témat jsem dospěl k závěru, že v tomto oboru je snad nejvýraznější rozdíl mezi znalými a užívajícími. Ti znalí si vystačí

v podstatě sami mezi sebou a my ostatní – toť otázka. Tady mne nenapadá žádný vhodný příměr a snad by se hodila známá průpovídka o sněžném muži „všichni o něm mluví, ale nikdo ho nikdy neviděl“. Proto jsme se pokusili o víceméně populárnější pohled na věc s cílem individuálního zamyšlení. Je nesporné, že jsme dnes zaplaveni informacemi všeho druhu a nalézt tu objektivní pravdu je mnohdy problém. Tomuto je také zčásti věnován náš dnešní hlavní rozhovor s generálním ředitelem České televize, Jiřím Janečkem. V související rubrice JOJO jsem tentokrát oslovil dva aktéry se stejnou otázkou o „hroziící vzpouře strojů“, což já se svým počítačem zažívám prakticky už dnes. Dali jsme také možná trochu překvapivě prostor vykonavatelům zdánlivě nesouvisejících profesí, vynikající dětské lékařce Aleně Dernerové a renomovanému českému botanikovi Václavu Větvíčkoví k jejich pohledu na věc – určitě zajímavé. V příspěvcích pana Romana Rosenberga a Tomáše Ondráška jsme se vrátili k tradicím a věnovali jsme prostor knize a tištěnému slovu. Naše redakce si dala práci s nevšedním česko – českým IT slovníčkem pro nepokročilé. Titulní stranu jsme ozdobili zdánlivě fotografií nesouvisející, ale najdete si sami komentář autora Romana Viktorý a uznáte, že nic není až tak zastaralé. I na dobré rady se od našeho jednatele předmětně odborné sekce Václava Kounovského dostalo. Na následujících stránkách je toho mnohem více a doufám, že to bude pro vás zajímavé a podnětné čtení.

Vážení čtenáři,

velmi těžko se v našich končinách hledá období, kdy není před nějakými volbami, aby se komora v rámci své nepolitičnosti a nezasahování do volební kampaně mohla vyjádřit k právě aktuální politické realitě. Nicméně v současné době probíhající „škrtostroj“ nové vlády, která sčítá lehkovážnost minulých vlád, nám jasně ukazuje, že není jedno, komu dáme svůj hlas a kdo nám na dluh dá pocit a následně nejen pocit o blahobytu s vizí, že to někdo někdy zaplatí. Jasně se ukazuje, že ideály a rádo-by- představy o ideálním světě jsou bez ekonomického zajištění prakticky k ničemu – nebo pokud to šlo, kryty rozprodejem státního majetku či na dluh. Psali jsme o tom i v minulém vydání, v oblasti energetiky i v souvislosti s našim regionem mnohokrát předtím. Držme tedy vládě palce, ať se jí podaří zastabilizovat, co se dá, „naučí“ nás skromnosti a efektivnímu využití toho, co ještě máme k dispozici. A věřme si, je toho ještě dost.

Přeji vám příjemné podzimní dny.

Rudolf Jung,

předseda Okresní hospodářské komory Most

Právo na informace je právem ústavním.

JO-JO

Jedna otázka – jedna odpověď

Dnešní poněkud „odlehčenou“ otázku rubriky JO-JO, jsem položil Vladimíru Mlynářovi, který se informatikou zabýval nejen jako novinář, ale vzal na sebe i vládní zodpovědnost za tento obor jako ministr. Dnes poprvé jsem také oslovil „novou“ předsedkyni Českého statistického úřadu Ivu Ritschelovou.

Jsmo v současné době, kdy nás jako společnost zaplavují lehce dostupné i zneužitelné informace a ve stále více se projevujícím vlivu informačních technologií, ještě pány svého konání a nehrozí nám „vzpouře strojů“?

„Vzpouře strojů nám nehrozí. Co hrozí, je nadvláda povrchnosti a hlouposti. Skutečně i díky moderním technologiím se přisunují informace a hlavně pseudoinformací v našem

světe neustále znásobuje, v čehož důsledku hloupnou i tradiční tištěná či elektronická média. Hodnotou je rychlost a nikoliv obsah. Mne to netěší, ale bránit se tomu úspěšně nedá, pokud nechcete zavést nějakou formu cenzury. Takže snad jen věřit ve zdravý selský rozum a zdravou nedůvěru k tomu, co člověk na internetu a v novinách čte.“

Vladimír Mlynář

„Informace jsou velmi cenným kapitálem a podle toho by se s nimi mělo nakládat. Čím vyšší je potřeba zajištění bezpečnosti a pokud je tato pod-

ceněna, tak nelze vyloučit, že „vzporný stroj“ řízený šikovným „hackerem“ nadělá řadu problémů.“

Iva Ritschelová

OBSAH

TEMA

technika | ekonomika | marketing | aktuality

vydává: Okresní hospodářská komora Most,
Višňová 666, 434 01 Most, tel.: 476 206 517,
email: imp@ohk-most.cz, www.ohk-most.cz
IČ: 48290661

vedoucí redakce: Mgr. Iva Čerňanská
redakční rada: předseda Ing. Roman Viktora
členové: Ing. Martin Hauptvogel,
Pavel Matějka, Mgr. Iva Čerňanská,
Lucie Bartoš, Lenka Povová

sazba a tisk: Reklamní agentura Daniel s. r. o., čtvrtletník
náklad: 2500 výtisků, povolení MK ČR E 16676
Distribuci zajišťuje Mediaservis s. r. o. Případné reklama-
ce uplatňujte na telefonním čísle: 724 553 119.
Neoznačené fotografie: archiv OHK Most

Editorial, JoJo 3

Obsah, Číslo bez komentáře 4

ČT – pevný bod objektivní informatiky 5 až 7

Přírodní „informační technologie“ 8 až 9

Bezpečnost IT 10 a 11

Kam kráčíš, kniho... 12 a 13

6+1 dobrých rad 14 a 15

E-learning - nové technologie do škol i firem... 16 až 17

Neúspěch snah o zavedení vysokoškolského vzdělávání 19

IT a doktor - Počítač a robot Hippokratovu přísahu nesloží - zatím 20

Informační technologie v podnikání 22

Výstavba vysokorychlostního internetu v Německu 23

Slovníček 24 a 25

Kniha s námi žila a žije - bude žít dál? + Ze zákona vyplývá 26

Od Marathónu k dnešku – asi to bylo jinak 27

O čem to je - informatika a IT 28

Informace úřadu 29

Co se nesmí aneb „Faux pas“ 30

Celé znění příspěvků a něco navíc najdete na www.ohk-most.cz v sekci e-TEMA.

Číslo bez komentáře

1. Do konce května nakoupili Češi v cizině 916 firem na klíč. V porovnání s loňským květnem je to nárůst o 325 procent.
2. V roce 2009 zaplatil každý spotřebitel elektrické energie povinný příspěvek-poplatek za obnovitelné zdroje 50 Kč, v letošním roce už 166 Kč a dle prognózy MPO v roce 2011 to bude, pokud se nic nezmění, 700 Kč za jednu megawatthodinu.
3. Ekonomická konkurenceschopnost Česka se snižuje. Vyplývá to ze srovnávací studie Světového ekonomického fóra (WEF) The Global Competitiveness Report 2010-2011, podle níž v žebříčku 139 zemí světa ČR klesla z loňského 31. na letošní 36. místo.
4. Hodnota investic, které Česko v prvním pololetí získalo prostřednictvím agentury CzechInvest, poklesla letos na sedm miliard korun z loňských 10,5 miliardy korun. Z aktuálních statistik CzechInvestu vyplývá, že nejčastěji firmy v Česku investují do informačních technologií a vývoje software.
5. V dnešních dnech zveřejněném žebříčku kvality života v 50 městech ČR bylo sledováno jedenáct ukazatelů. Město Most se umístilo na 50 místě, Litvínov na 49.
6. 30 miliard korun během příštích 5 let investuje firma RWE do rozvoje plynárenské sítě v Česku.
7. 16 %, tedy 104 miliard korun, dosáhly podle průzkumu Asociace malých a středních podniků (mezi 550 podnikateli) provize z veřejných zakázek.

Co vy na to, „ajtáci“, aneb Proč holub na titulní straně

Internet bývá považován za symbol rychlosti postmoderní doby. I v tomto případě, ale s dodatkem jak kdy a jak kde. V Jihoafrické republice data přenesl rychleji poštovní holub na kartě ve váčku na noze než síť. Informovává o tom agentura Reuters.

Jednu hodinu a osm minut trvala holubovi jménem Winston 80 kilometrů dlouhá cesta ze sídla firmy Unlimited IT ve městě Pietermaritzburg do pobřežního Durbanu. Holub měl na noze miniaturní datovou kartu o kapacitě 4 GB. Internetový přenos přes ADSL, který začal ve stejném okamžiku, trval včetně stahování dat do cílového počítače dvě hodiny,

šest minut a 57 sekund. V době, kdy holub přistál, byla stažena jen 4% objemu dat.

Jedenáctiměsíční holub k vítězství nepotřeboval žádnou zvláštní stravu natož pomoc biotechnologií nebo genových manipulací.

Redakce

ČT – pevný bod objektivní informatiky

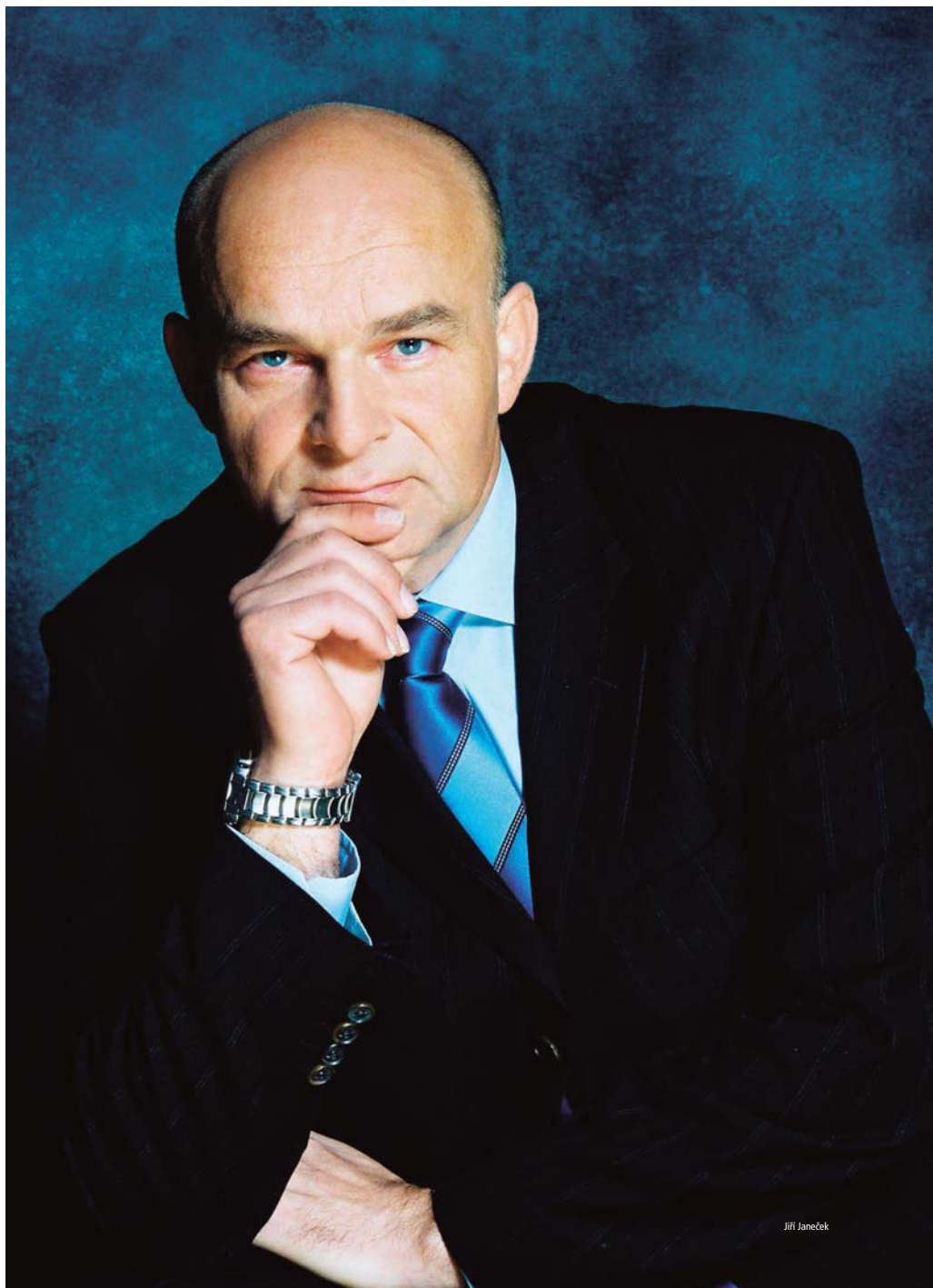
Vytipovat partnera pro již tradiční diskusní rozhovor s předsedou OHK Most Rudolfem Jungem k tématu informatiky nebylo tentokrát až tak těžké. Oslovili jsme člověka z nejpovolanějších, a to generálního ředitele České televize Jiřího Janečka. S potěšením jsme konstatovali, že generální ředitel si pro nás našel čas a následující řádky budou jistě zajímavým počtením.

Jung:

Informatika a informační technologie se staly tak frekventovanými pojmy, že trpí jako mnoho jiných pojmů neduhem nejasného vnitřního obsahu. Nicméně informatika slovy encyklopedickými je věda o informacích a jejich zpracování. Naše dnešní společnost se vybavila mnohými zdroji informací. Zdroji z daného principu věrohodnými a také těmi opačnými zvanými dejme tomu bulvární. Na obrovský tok informací si snad začínáme zvykat, ale myslím, že bychom měli mít jakýsi pevný bod, o který se můžeme opřít. Jedním z těchto bodů by měla být instituce veřejnoprávní – tedy i Česká televize. Jakou roli přisuzujete vy, generální ředitel, roli vámi řízené instituce z hlediska té hodnověrnosti a nezávislosti. A lišíme se dejme tomu od obdobných institucí na západ i východ?

Janeček:

Neřekl bych to lépe. Ve své otázce jste naprosto přesně vystihl postavení České televize. Pevný bod, pilíř, oáza nezávislosti a objektivity. To jsou přesné důvody, proč by tady měla televize veřejné služby být. Naším cílem je dělat televizi ne pro obchodníky s reklamou, ne pro politiky a jejich zájmy, ale televizi pro každého občana, který, jak jste napsal, má možná více zdrojů informací, než je zdrávo. Jsme přímo zavaleni nepřehledným množstvím informací, které se ovšem často od sebe liší a běžný konzument nemá téměř šanci, jak si ověřit, který zdroj je nejbližší realitě. Tím zdrojem, kam se lidé budou obracet, by měla být Česká televize. Vzpomeňte na záplavy a další mimořádné situace. Na jakou stanici se dívají naši občané nejvíce? Na ČT, protože poskytuje ohromné penzum kvalitních informací. Jsem hluboce přesvědčen, že média veřejné služby jsou dnes strážci objektivních a vyvážených informací. Komerční média jsou založena k jiným cílům a já to samozřejmě respektuji. Informace je zde často jen vedlejším produktem či obalem na reklamu. Slyším teď kritiku některých čtenářů, že nejsme dokonalí. Je to pravda. Byť je to dvacet let, tak se celá společnost pořád ještě učí žít svobodně. I my se musíme pořád učit a zlepšovat. Použiji parafrázi z Bible. Kdo jsi dokonalý, hod' kamenem!

Jiří Janeček

Jung:

V oblasti informačních technologií je snad z hlediska trendu rozvoje a jeho rychlosti během jedné generace skok historicky nebývalý. Pamatuji si vás jako moderátora zpráv v ČT a sám jistě nejlépe posoudíte ten obrovský skok. Mohl byste zavzpomínat a zhodnotit ten výrazný a nebývalý posun. Vidíte také, kam až to může dále pokračovat?

Janeček:

Kdybyste se rozvzpomínal ještě dál, tak se vám možná někde v paměti vynoří ještě dřív jako zpravodaj z mého „rodného“ Tábora. To byla doba, kdy se točilo na 16mm film, nebyl internet a novinář přesto musel potřebné informace umět najít, nebyly mobilní telefony, a přesto jste v reportáži musel mít všechny relevantní informace. A dneska,

když přijdu do zpravodajství, tak se přiznám, že už bych si možná na některé technologie, které používají naši redaktoři, ani netroufal. Reportéři postupně přecházejí na systém, kdy kompletní reportáž bude připravovat od A až do Z jediný člověk. Menší americké stanice už s těmito univerzálními profiky pracují. Je to na jedné straně obdivuhodné a na druhé trochu děsivé. Dříve měl kameraman FAMU a ještě se učil od starých mistrů, reportáže dávali dohromady mistři střihu. Všechno mělo přísná technická a profesní měřítka. Dnes je tlak na to, aby všechno dělal jeden člověk. Přitom je jasné, že ani v jedné ze spojených profesí novinář, kameraman, zvukař a střiháč nemůže dotyčný dosahovat kvalit dřívějších profesionálů. Jeden příklad. Dřív jste do střihy přinesl roztržený záběr a střiháč vás s ním vyhodil. Dnes takové záběry vysílají komerční stanice skoro v každé reportáži. Neříká se tomu jako dříve špatný záběr, ale akční scéna.

Jung:

Jsem podnikatelský časopis, a proto bych se rád i tomuto prostředí trochu věnoval. „Maléry“ podnikatelského prostředí jsou lákadlem pro to „bulvárno“, kterému podléhá čas od času každé médium a upřímně řečeno i ČT. Dalo by se asi ve vašich zpravodajských pořadech vyhledat výrazně vyšší procentní podíl špatných zpráv k těm dobrým, i když v životě je to opačně. Ale vysvětlete nám, proč dobrá zpráva o výrobku či službě je v menšině, a také možná hraničí se skrytou reklamou, a ta špatná má zelenou a i s patřičným dramatickým doprovodem. Možná se mýlím v procentuelním průměrně vyhodnocení 24hodinového cyklu, ale jde také o sítější vysílací časy. A při té příležitosti, jakou váhu má pro ČT pojem sledovanosti?

Janeček:

V žádném případě nesouhlasím s názory, které se občas objeví, že zpravodajství České televize sklouzává k bulváru. To je spíše záměna pojmů. Pod tlakem našich diváků a konkurence se pochopitelně

snážíme, aby zprávy byly atraktivní, ale to v žádném případě není synonymum pro bulvárni. Co se týče dobrých a špatných zpráv. Už Karel Čapek říkával, že o době pracujícím zedníkovi na lešení nikdo psát nebude. Teprve až spadne dolů, tak to bude zpráva. Který deník je u nás nejčtenější? Ten bulvárni postavený na negativních zprávách, pomluvách, závisti a dalších nejnižších pudech. Je to smutný příklad toho, co lidi ode dávna nejvíce zajímalo. Z tohoto úhlu pohledu jsem rád, že je to právě Česká televize – televize veřejné služby, která přináší na rozdíl od jiných médií obrovskou spoustu pozitivních zpráv. Moc dobře si uvědomujeme, že v tomto ohledu máme nezastupitelnou roli. Jedním z našich úkolů je podpora národní identity, ke které patří nepochybně i pozitivní informace o úspěších českých občanů a firem. Jsem rád, že máme řadu ryze pozitivních pořadů, které dávají divákům pocit, že i my máme být na co hrdí.

Jung:

Ještě trochu k předchozímu tématu. Víte, naše společnost si velmi rychle zvykla na titulování lidí, kteří na sebe vzali obrovskou zodpovědnost živit sebe, zaměstnance a i stát univerzálním oslovením „podnikatel“ a v kontextu módních negativních zpráv spíše podnikavec. Osobně mi vadí, že „podnikatel z Horní dolní“, provedl takovou či takovou nehoráznost. Jaksi jsme zapomněli na historicky ověřené a jasně identifikované názvy hospodský, kavárník, továrník, dopravce atd. Nebylo by od věci se k tomu vrátit, alespoň zčásti?

Janeček:

To je velmi zajímavá otázka. Je pravda, že paušalizování je obecně velký problém. Na druhou stranu máme zkušenost například se snahou neříkat pouze zemědělci, ale u těch drobnějších používat ve světě běžný výraz farmář. K našemu překvapení na to nejsou u všech diváků kladné ohlasy. Beru to každopádně jako zajímavý podnět.

Jung:

Každý šéf nějaké mediální instituce nese před sebou transparent objektivnosti. Víte, u nás na Mostecku jsme s poměrně velkým rozhořčením registrovali reportáže i vaší televize o zdevastovaném Mostecku ženoucím se v zájmu „uhlobaronů“ dále za likvidací všeho, co bylo kdysi postaveno. Jen já v roli předsedy místní komory jsem měl možnost uvítat mnoho tuzemských i zahraničních návštěv, kteří vyzbrojeni informacemi z médií byli doslova šokováni z toho, co bylo na Mostecku dokázáno a jak vypadá. Rekultivační a revitalizační výsledky jsou obdivuhodné a dovolím si říci i světově unikátní. Proč tyto úspěchy nejsou v zájmu veřejnoprávní televize, je pro mne nepochopitelné. Proč tomu tak je a byl jste v poslední době na Mostecku se zasvěceným průvodcem?

Janeček:

Tohle je otázka na mnohem širší debatu, než jakou nabízí tato forma rozhovoru. Setkávám se poměrně často s pocitem některých lidí, že tomu či onomu tématu nebyl dán dostatečný prostor, či nebyly zohledněny všechny úhly pohledu. Pak se ovšem ukáže, že dotyční sledovali pouze jednu zpravodajskou relaci. Jistěže stále ještě nejsme stoprocentně dokonali, ale Česká televize má dnes, troufnu si tvrdit, jeden z nejlepších evropských zpravodajských kanálů ČT24. Tam je většina témat rozebírána v nejrůznějších typech pořadů od zpráv přes analytické materiály, historické reminiscence, až po debaty zainteresovaných stran. Je pochopitelné, že půl hodina hlavní zpravodajské relace Události nemůže pojmut všechna témata ze všech pohledů. Rozhodně doporučuji sledování ČT24 a věřím, že uznáte kvalitu a vyváženost našeho zpravodajství i ve vztahu k vašemu regionu.

Jung:

Abych nebyl jen kritický, musím ocenit projekty propagující řemesla a dovednosti. Věřte, že je to velmi zapotřebí. Připravují se nadále takové projekty i třeba v dramatické části vysílání? Jakub skláje je přece jen již historií.

Janeček:

Na pořady typu Devatero řemesel máme úžasné reakce mnoha lidí i odborníků, stejně jako na Krotitele dluhů nebo Den D. Budeme samozřejmě v tomto trendu pokračovat. Otázka dramatiky z odvětví klasických řemesel je spíše výzvou směrem k tvůrcům. Česká televize je otevřená kvalitním scénářům na jakémkoliv téma.

Jung:

Děkuji za váš čas a protože máme k vyváženosti zpravodajství ČT k našemu regionu poněkud odlišnější názor, věřím, že přijmete mé pozvání k návštěvě Mostecku, abychom náš dialog mohli dokončit. Rád vás uvidím a věřím, že nejen já.

ČT – pevný bod objektivní informatiky

Malé zamyšlení

Objektivita -

1. nezávislost na subjektivním vlivu, věcnost
  2. nestrannost, nezájatost
- (Akademický slovník cizích slov 1995).

Ze zákona vyplývá, že poslání veřejnoprávních médií České televize i rozhlasu je „poskytovat objektivní, ověřené, všestranné a vyvážené informace pro svobodné vytváření názorů“, což chápu tak, že poskytované informace by měly odrážet skutečnost a měly by jasně oddělovat fakta od, pokud možno, vyvážených komentářů a názorů.

Krásné poslání, ale ...

Média a především televize velmi významně ovlivňují a formují veřejné mínění, a tak občas mívám pocit, že forma prezentace faktů není prostředkem poznání skutečnosti, ale formou podpory určitých zájmových skupin. Chápu, že komerční televize musí zohlednit zájmy svých inzerentů, ale ČT a rozhlasu povinně platím koncesionářský poplatek, a proto očekávám skutečně objektivní informace. Výhrady mám k převážně negativní prezentaci našeho regionu, především v souvislosti s problematikou energetiky jako celku, řešením sociálních problémů apod. Náš region a především Mostecko řeší řadu problémů od vysoké nezaměstnanosti až po soužití s nepříznivými obyvateli, přesto si

myslím, že řadu z nich řeší i velmi úspěšně, především revitalizaci krajiny dotčené těžbou. Proto např. film, který ČT2 vysílala na jaře před volbami o zaniklých obcích bez jakéhokoliv komentáře, byl nejen neobjektivní a pobouřil řadu našich občanů, ale především nefér. Další pořady před volbami např. pořad Václava Moravce z Ústí nad Labem nebudu ani komentovat. Naproti tomu o pozitivní zprávy není příliš zájem.

Pokud neexistuje možnost přímé konfrontace s osobní zkušeností, nezbyvá nám než věřit, že poskytované informace jsou objektivní. Mám ale osobní zkušenosti, kdy jsem po zhlédnutí zpravodajství o jednání, kterého jsem se zúčastnila, měla pocit, že jsem byla úplně někde jinde. Proto bych přivítala větší a objektivnější zájem o náš region.

Ing. Helena Veverková,
předsedkyně Hospodářské a sociální rady Mostecka

Přírodní „informační technologie“ – byly tu dříve než ty naše a budou tu i po nás

foto: Stanislav Štýs

Následující řádky nejsou odborným, natož vědeckým pojednáním. Je to jen pokus biologa poohlédnout se po obdobných patrech přírody a navíc poohlédnout se zjednodušeně, takřka beletristicky.

Samozřejmě, že na prvním místě je třeba připomenout základní informační jednotku nebo spíš systém, soustavu všeho živého, genetickou informaci. Genetická informace je obsažena v buňce zejména v chromozómech. Pro zopakování školních vědomostí: chromozómy jsou pentlicovité útvary v buněčném jádře. Jejich počet je pro každý rostlinný nebo živočišný druh stálý, ale u různých organismů (třeba i různých druhů nebo sekcí) je odlišný. Například růže rolní má 14 chromozómů, růže keltská 28, růže šípková 35, růže polní 42, růže Jundzilova 49 a růže osténkatá 56. Chromozómy jsou tvořeny komplexem deoxyribonukleové kyseliny

(DNA) a proteinů, zejména histonů. Takovému komplexu se říká chromatin. DNA je makromolekulární látka, sloučenina, vzniklá spojením někdy až několika tisíc základních jednotek, nukleotidů. V DNA se dlouhá mnohonukleoidová vlákna splétají v dvojistou šroubovici, v níž jednu z hlavních rolí hrají organické zásady, jejich pořadí a počet. DNA má základní organizační úlohu, zejména co do uchování, ale i přenosu informací. A dobře víme, že informace „sdělované“ DNA mohou mít zásadní úlohu – třeba při určování totožnosti obětí havárií nebo v kriminalistice. DNA je tedy souborem genů, které určují genotyp jedince – i jedince samotného.

Živé organismy jsou svým způsobem otevřené systémy, které si s okolím vyměňují hmotu, energii – a informace. Podrobně se tím zabývá zvláštní obor, tzv. teoretická biologie.

K takové výměně informací patří i rozmanité projevy života. Mezi jiným například ptačí zpěv, informující na jedné straně třeba kosici, kosí samičku o přítomnosti (a nabídce partnerství) kosího nápadníka, anebo, o něco později, informující okolí, že toto je můj hnízdní okrsek, najděte si místo někde jinde. Do této kategorie výměny informací někdy až s drastickými důsledky, patří třeba tetřeví tok nebo jelení říje. I pro příslušné „dámy“ je takové utkání významnou informací: vítěz je potenciálně kvalitní, s tím by potomstvo mělo stejně kvalitní výbavu.

Tady někde se už dotýkám další oblasti, kde informace hrají významnou roli. Odpovědi organismu na zevní podněty, zprostředkované nervovým systémem, jsou reflexy. Reflexy reprezentují dokonce rovněž samostatný systém, tzv. reflexní oblouk. Vnější podnět, vyvolávající reflex, způsobí v přísluš-

ném čidle (zraku, sluchu, čichu, sluchu...) vzruchy, které převádějí dostředivé nervy do centrální nervové soustavy, tam jsou vyhodnoceny, a výsledek hodnocení se vrací odstředivými nervy k výkonnému orgánu (např. svaly) a přivede jej do činnosti. Sáhnete si na horká kamna – a vzápětí ucuknete. Navíc si už budete pamatovat, že na horká kamna se nesaáh. Tedy alespoň tehdy, pokud vaše vlastní IT fungují normálně.

U rostlin něco podobného znamenají nastie a tropismy. I ty si z hodin přírodopisu jistě pamatujete. Anebo aspoň ze sklepa, když začnou klíčit brambory a klíčky se natahují ke světlu. Fototropismus je reakce na informaci: odtud svítí světlo a kde je světlo, tam je i slunce a tam je místo k životu, k fotosyntéze. Geotropismus může být dokonce dvojitý, pozitivní a negativní. Vlivem pozitivního geotropismu, vlivu zemské přitažlivosti, se kořeny vydávají na cestu dolů (do půdy a v půdě do hloubky), zatímco vlivem negativního geotropismu roste kytka do výšky. Na vnější podnět systém reaguje, díky informaci, která v případě geotropismu je například „uložena“ do škrobových zrn v buňce a do dalších účastníků takové akce. V případě pozitivního geotropismu se procesu účastní i auxin a kyselina abscisová. Auxin dává podnět k růstu (příslušným směrem), kyselina abscisová naopak inhibuje růst.

Tropismy jsou „pohyby“ rostlin, reakce na informaci směřovanou. Pak ještě existují i tzv. nastie, „pohyby rostlin“ (lépe pohyby u rostlin), které nejsou orientovány a označují se často jako odvetné pohyby: projdete-li s dupáním kolem citlivky (mimosy), rychle sklopí listy a lístky. Reaguje na podnět „blízkost velkého dupajícího býložravce“ a snaží se vypadat co nejzvadleji. K odvetným pohybům, a tedy i k nastiím, patří také spánkové pohyby. Je to přirozená reakce na informaci: Den končí, zastavujeme činnost. Tato vlastnost není dána všem rostlinám, ale některé, jako třeba pokojové maranty nebo tropický strom *Leucaena leucocephala* jsou příkladné. Po páté odpolední byste je za živé vůbec nepovažovali. Jsou ovšem naprogramovány tak, že ráno, někdy ještě před kurpěním, jsou jejich listy opět napjaté, roztažené a po noční zvadlosti není ani stopy.

Do takového „programování“ patří i rozkvétání rostlin, takřka druh od druhu odlišné. Jsou známy rostliny, které vykvétají dopoledne, jiné za poledně a další za soumraku. Známe zahrádkáře, který si takto na zahradě vysadil „květinové hodiny“: Poledně poznal podle toho, že se naplno rozevřely gazánie a kosmatce.

A ještě jeden „informační systém“ měla příroda dávno před námi. Předěšel dokonce o miliony let

čárové kódy. Bohužel, samy rostliny z toho nic nemají, ale informace v takovém čárovém kódu zachycená nám dokáže prozradit třeba průběh povětrnosti v minulých letech. Oním čárovým kódem jsou letokruhy našich stromů. Obor, který je studuje, se jmenuje dendrochronologie a odborníci v tomto oboru vám dokážou vyčíst z letokruhů i cykly sluneční aktivity a podobné jevy. Jak taky ne, když takovou souvislost objevil astronom! Bohužel, u tropických stromů, které rostou nepřetržitě a nedělají rozdíl mezi raným a pozdním dřevem (světlé a tmavé pole v letokruhu – k vidění na každém pařezu!) – se nic podobného nedozvíte, letokruhy nemají. Za to u nás ano a dokonce, po sestavení referenční křivky či záznamu (přemostováním známých vzorků ze známého druhu v dané oblasti třeba za několik set let) můžete s přesností vyšší než radiokarbonovou metodou určit stáří vzorku dřeva, který máte v ruce. Letokruhy nelžou a dokonale zachycují tok času. I to je jeden z patentů přírody, dokonalá IT, stará - tak jako je strom sám. V případě borovice dlouhověké ze západu USA stará 5000 let.

Václav Větvicka

foto: Linda Jungová

Standardizace pro bezpečnost informací

Ing. Jiří Mann, MBA

Výpočetní technika (IT) nás v současné době provází na každém kroku a žádný z nás není vůči ní imunní. Nemusíme ji mít rádi, nemusíme být jejími příznivci, ale musíme objektivně vnímat realitu a ta jednoznačně říká, že se IT v dohledné době nezbavíme.

Jednou ze základních složek bezpečnosti v oblasti IT je zajistit, aby důležité a důvěrné informace nebyly zneužity. Žádný z nás by nebyl rád, kdyby informace o jeho zdravotním stavu, nákupních zvyklostech nebo rodinných či finančních poměrech byly jednoduše dostupné, a tím i zneužitelné. V rámci IT existuje řada oblastí, které vzájemnou synergií vytvářejí koncepční a akceptovatelnou míru bezpečnosti a ochrany elektronických dat. Jednou z možností je aplikace normy ISO/IEC 27001:2005, která definuje požadavky na systém řízení bezpečnosti informací (ISMS).

Model ISMS tvoří 4 části:

1. **Ustavení** – v úvodní fázi zahrnuje vymezení rozsahu ISMS, zpracování politiky ISMS a metodiky pro hodnocení rizik vč. vytvoření kritérií pro jejich akceptaci. V následné fázi analýzy rizik a zhodnocení různých variant pro jejich zvládnutí, vytvoření cílů opatření a volbu bezpečnostních opatření.

2. **Zavádění** – vytváří plán pro zvládnutí rizik a řídí ISMS pro naplnění cílů opatření.

3. **Monitorování** – kontroluje, zda zavedené bezpečnostní aktivity fungují dle očekávání a vyhodnocuje účinnost procesů v rámci ISMS. Zahrnuje i pravidelná přezkoumání ISMS.

4. **Zlepšování** – týká se především zlepšení systému, realizace nápravných a preventivních opatření a aktivního vyhledávání dalších možností ke zlepšování fungujícího systému.

Veškeré normy ISO/IEC řady 27000 jsou předpisy, které upravují požadavky pro systémy řízení bezpečnosti informací. Jedná se o normy vydávané společně Mezinárodní organizací pro normalizaci (ISO) a Mezinárodní elektrotechnickou komisí (IEC).

Stejně jako u norem ISO řady 9000 existuje celá řada norem ISO/IEC řady 27000, které od roku 2005 postupně nahrazují normy BS 7799 např.:

- ISO/IEC 27001:2005 – Informační technologie – Systémy managementu bezpečnosti informací - Požadavky
- ISO/IEC 27002:2005 – Směrnice pro řízení bezpečnosti informací
- ISO/IEC 27005:2008 – Řízení rizik bezpečnosti informací
- ISO/IEC 27006:2007 – Požadavky na organizace provádějící audit a certifikaci systémů řízení bezpečnosti informací
- ISO/IEC FCD 27000 – Principy a slovník
- ISO/IEC FCD 27004 – Metriky a měření v systémech řízení bezpečnosti informací
- ISO/IEC WD 27007 – Směrnice pro auditování systémů managementu bezpečnosti informací
- ISO/IEC FDIS 27011 – Směrnice pro systémy managementu bezpečnosti informací v telekomunikačních společnostech

ISO/IEC 27001 je zkrácené označení pro normu ČSN ISO/IEC 27001:2006 Informační technologie – Bezpečnostní techniky – Systémy managementu bezpečnosti informací – Požadavky, která definuje požadavky na zavádění, provoz, monitorování, udržování a zlepšování systému řízení bezpečnosti informací (ISMS). Norma ISO/IEC 27001 byla publikována v říjnu 2005 a ve své podstatě nahradila starší normu BS 7799-2. Jedná se o specifikaci požadavků k ISMS – systému řízení bezpečnosti informací. Norma BS 7799 byla dlouho užívanou normou, poprvé publikovanou

v devadesátých letech minulého století jako soubor zásad.

Účelem normy ISO/IEC 27001 je zajištění modelu pro ustavení, zavádění, provozování, monitorování, udržování a zlepšování systému managementu bezpečnosti informací (ISMS) ve firmě. Přijetí požadavků normy by mělo být strategickým rozhodnutím firmy. Návrh a zavedení ISMS je podmíněn potřebami a cíli organizace, požadavky kladenými na bezpečnost, fungujícími procesy a velikostí a strukturou firmy. Norma využívá procesní model PDCA pro zobrazení procesů ISMS a reflektuje principy publikované ve směrnici OECD vztahující se k řízení bezpečnosti informací. Současně ISO/IEC 27001 přináší systematický přístup k řízení informací v organizaci a týká se bezprostředně zaměstnanců a procesů, IT systému a strategie firmy. ISO/IEC 27001 pomáhá identifikovat, řídit a minimalizovat hrozby úniku a zneužití důvěrných informací. Norma ISO/IEC 27001 je univerzální z hlediska velikosti i oboru činnosti organizace. Mohou ji implementovat jak komerční subjekty, tak organizace veřejné správy a neziskového sektoru. Norma je plně kompatibilní s ostatními systémy řízení, zejména ISO řady 9000, řady 14001 nebo OHSAS řady 18000.

Všechny typy organizací se zabývají hrozbami, které mohou narušit jejich informační bezpečnost. Řešení tohoto aspektu se stává prvořadým úkolem managementu v oblasti IT. Norma ISO/IEC 27005:2008 popisuje proces managementu rizik informační bezpečnosti a souvisejících činností, je návodem, jak tato rizika řídit. Je nutné neustále zvažovat hrozby (záměrné i náhodné), které mohou souviset s užíváním a aplikací IT systému, anebo mají původ v technických parametrech a v prostředí, v jakém je IT systém užíván. Hrozby mohou nabývat rozličných podob od zneužití identity a rizik spojených s internetovým obchodováním, přes špionáž či znemožnění legimitního přístupu k službám, až po krádež vybavení nebo dokumentů při neočekávaných situacích jako jsou požáry či povodně. Tyto hrozby mohou mít pro firmu fatální následky, např. finanční ztrátu nebo poškození jména, omezení základních síťových služeb, ztrátu důvěry zákazníků kvůli výpadku dodávek a podobně. Stanovené riziko je vždy kombinací následků, které mohou nastat díky nežádoucím událostem, a pravděpodobnosti výskytu těchto událostí. V hodnocení rizik se kvantifikuje nebo popisuje míra rizika, což umožňuje manažerům uspořádat rizika s ohledem na jejich závažnost a na další stanovená kritéria ISO/IEC

27005:2008 Information technology – Security techniques – Information security risk management poskytuje oporu pro management rizik informační bezpečnosti a doplňuje obecný rámec specifikovaný v ISO/IEC 27001:2005, Informační technologie – Bezpečnostní techniky – Systémy managementu bezpečnosti informací – Požadavky. Norma má pomáhat při implementaci ISO/IEC 27001. Pro plné pochopení této mezinárodní normy je důležitá znalost přístupů, modelů, terminologie a procesů popsaných v ISO/IEC 27001 a ISO/IEC 27002: 2005, Informační technologie – Bezpečnostní techniky – Soubor postupů pro management bezpečnosti informací. **ISO/IEC 27005:2008** nepřináší specifickou metodologii pro management rizik bezpečnosti informací, je na organizaci, aby si definovala vlastní přístup k řízení rizik v závislosti například na rozsahu ISMS nebo na oborovém zařazení.

Uplatňování standardů v oblasti IT by v přiměřené míře mělo tvořit nedílnou součást procesů a činností každého podnikatelského subjektu. Elementárním cílem bezpečnostní politiky by měl být popis i následná analýza bezpečnostních ohrožení a poskytnutí pravidel, návodů a metodiky pro preventivní a aktivní řešení bezpečnostních incidentů, včetně odstraňování jejich příčin a následků.

Ne každý si pod obecnými definicemi dokáže představit konkrétní obsah a tak uvádím oblasti, kterým je potřeba věnovat zvýšenou pozornost.

- **Ochrana domény** – webové stránky bývají prvním kontaktním místem pro zákazníky (i budoucí) a obchodní partnery. Je nutné zajistit kontrolu nad vlastnictvím doménového jména, designem a obsahem webové prezentace. Součástí bezpečnostní politiky pro webovou prezentaci jsou smlouvy, které zajišťují vlastnictví celého obsahu prezentace, ochrana veškerých vizuálních prvků včetně loga, případných reklamních sloganů ad., povinnost přihlásit je v opodstatněných případech jako ochrannou známku společnosti, prohlášení tvůrce, že neporušil práva duševního vlastnictví třetích osob a vlastnictví zdrojového kódu webové prezentace společností včetně možnosti jejich úprav.
- **Řízení, kontrola a ochrana softwarových aktivit společnosti** – je nutné jasně definovat pojem „nelegální SW“, jako SW, který nemá licenci nebo je v rozporu s licenční politikou. K efektivnímu zavedení postupů a návodů pro

uplatnění Software Asset Management (SAM) je možné využít normu ISO/IEC 19770-1:2006, která upravuje řízení životního cyklu softwarových aktivit a poskytuje návod k optimalizaci nakládání s nimi, a tím i řízení finančních prostředků. Pro zajištění SAM je nutné provést základní činnosti v kategoriích organizačního zabezpečení a kontrolního prostředí, plánování a inventarizace a ověření.

- **Lidské zdroje** – lidský faktor je bezpečnostní riziko, kterému je potřeba věnovat zvýšenou pozornost. Týká se především přidělení práv, která odpovídají pracovnímu zařazení při přejetí do zaměstnání, o přidělování a deaktivaci práv (např. při zastupování zaměstnanců), změně přístupových práv při přechodu z jedné pracovní pozice do druhé, povinnost průběžného monitoringu apod. Součástí je i monitorování konta, která dlouhodobě nikdo nevyužívá a aktualizace nevyužívaných práv, nezbytná opatření při ukončení pracovního poměru, odebrání přístupových práv, zrušení aktualizací konta vztaheného k tomuto zaměstnanci apod.
- **Bezpečnost v oblasti internetu** – rizika z činnosti prováděné jedním člověkem – může se jednat o demonstraci schopností konkrétního člověka, která se může projevit např. poškozením nebo zablokováním webových stránek, popřípadě změnou stránek a umístováním cizích symbolů a hesel nebo rizika z činnosti organizované (např. hospodářskou kriminalitu nebo špiónáž včetně průmyslové) – riziko DoS útoku (Denial of Service), zahlcení stránky dotazy a požadavky, které následně způsobí její zhroucení nebo nepřístupnost pro uživatele, snaha získat přístupové údaje (PIN a hesla) k bankovním systémům apod.
- **Elektronická komunikace** – nutno priorizovat metody se zvýšenou úrovní zabezpečení např. zavedením dodatečného způsobu ověření identity včetně ověření identity osoby prostřednictvím zaslání autorizační SMS s unikátním kódem, přístup uživatelů do sítě výhradně s jednoznačným uživatelským účtem chráněným heslem atd. Pro elektronickou komunikaci společnosti externím směrem (k zákazníkům, potenciálními zákazníkům apod.), princip „opt-out“, je strategickým záměrem začlenění ustanovení novely zákona č. 480/2004 Sb., o některých službách infor-

mační společnosti (tzv. antispamový zákon), včetně principu nutného potvrzení (opt-in).

- **Správa dat** – snížit objem nestrukturovaných dat. Efektivní správa a výtěžnost informací je klíčová pro zvýšení efektivity činností a procesů. K naplnění záměru je možné využít modulů pro elektronickou správu na základě postupů doporučovaných v Enterprise Content Management (ECM) při vytvoření, správě a využívání dat, zobrazování dat, správě dokumentů a záznamů i webového obsahu, shody obsahu pracovních stanic a integrovaného vyhledávání.

Z ostatních činností, které tvoří komplexní rámec bezpečnosti IT, je možné zmínit např.:

- Sledování efektivity využívání prostředků výpočetní techniky
- Externí zálohování a ukládání záloh odděleně od zálohovaných zařízení pro snížení rizika krádeže, ztráty dat v důsledku živelné katastrofy, havárie apod. Využití šifrování záloh a ochrany heslem.
- Přístupová hesla - tvorba dostatečně „silných“ hesel, jejich jedinečnost a unikátnost pro jedinou zálohu, využívání aplikace pro správu hesel apod. Zákaz využívání funkce „Zapamätování hesla“ v SW aplikacích.
- Blokáce rizikových URL.
- Pravidelná aktualizace systémového i aplikačního SW na serverech i jednotlivých stanicích.
- Monitorování činnosti uživatelů a jejich pravidelné proškolení.
- Automatické spouštění pravidelné antivirové kontroly na jednotlivých stanicích apod.

Z uvedených doporučení je zřejmé, že před většinou z nás je dlouhá cesta k dosažení akceptovatelné míry bezpečnosti IT, a to jak v oblasti hardware, tak i software. Prvním krokem k jejímu naplnění je uvědomit si potenciaální rizika, která jsou s provozem spojená. Článek si nedává za cíl poskytovat konkrétní návody, ale pokud ve vás zvýšil míru ostražitosti, potom splnil svůj cíl.

Kam kráčíš, kniho...

Když mě předseda místní hospodářské komory požádal, abych přispěl do tohoto čísla, byl jsem poněkud na rozpacích; na jednu stranu jsem chápal argument, že by bylo hezké mít příspěvek do časopisu od někoho z pravděpodobně historicky nikoliv nevýznamné polygrafické firmy na Mostecku, na druhé straně

ce 80. let minulého století. Severografia dělá knížky. Mohl jsem říct, že vyrábí knihy, ale dělat knihy je výstižnější. Ty tam jsou doby, kdy tato firma chrlila desetitisícové náklady od jednoho titulu. Dnes se jedná třeba i jen o stovky kusů. Většinou však o něco více. Vyjádřeno v tisících, vystačíme si s prsty na polovině jedné

knihu můžeme půjčit v půjčovně nebo informace v ní obsažené najít na internetu. Ale ta kniha, která nám zrovna padla do ruky, je prostě tak dobrá, že máme v tom okamžiku pocit, že se bez ní v dalším životě už neobejdeme. Kolik máte v knihovně knih, které jste nikdy nečetli nebo dokonce nikdy neotevřeli? A proč je vlastně máte? Kdo vám je

Roman Rosenberg

jsem se necítil povolán jako relativně krátce úřadující ředitel v této firmě takoveto příspěvky vytvářet. Jak vidíte, pan předseda mě „ukecal“.

Jak možná čtenáři tohoto listu vědí, Severografia je polygrafická firma s velkou tradicí sahající do doby před přeměnou města Mostu. Obraz staré budovy v centru historického města visí v mojí kanceláři. Píšu o tom proto, že pravděpodobně tato kontinuita, mimo jiné včetně lidí, kteří ve staré původní budově pracovali nebo dokonce jako malé děti bydleli, je přítomna i v té naší, nově postavené budově Severografie v Mostě-Velebudicích z kon-

ruky. Na druhou stranu, nejsou výjimkou knihy, které si nakladatel objedná v jednom měsíci i dvakrát nebo i třikrát za sebou. Jsme flexibilní, uděláme, co si náš nakladatel a zákazník přeje.

Knížka, kniha je jedno z nestarších médií umožňující od dob Gutenberga hromadný a mocný přenos informací, vědění, pocitů a myšlenek. Kniha je médium, které se vypne, když přestane vaše mysl vnímat, a spustí, když je zas připravena. Kniha je artefakt. Hraje zde roli i naše touha vlastnit. Mít tu možnost okamžitě se seznámit s jejím obsahem pokud se nám zachce. Přitom všichni víme, že pokud by nám šlo jen o informace, stejně dobře si

dal nebo v jakém zápalu nadšení jste si je pořídili a zaplatili za ně? Kdo má doma knihovnu, má zřejmě v ní i knihy, které nikdy neotevřel, nebo jen jednu, a to jen tehdy, kdy je v záchvatu pocitu nedostatečnosti kupoval v knihkupectví.

Až dotud jsem mluvil o knize z papíru, lepenky, barev, nití a klišu. Může nám tohle nahradit elektronická čtečka, plná dat a obsahu elektronických knih, virtuální obrazy znaků písmen tvořené pixely na vašem monitoru nebo stínítku čtečky?

Dostal jsem elektronickou čtečku Kindl. Dostal jsem Kindl od AMAZONU darem od kolegy, se kte-

rým se o elektronických knihách bavíme. Neměli bychom právě my pomoci elektronickým knihám tady u nás na svět? Zvláště když víme, že určitě přijdou, ať už s námi nebo bez nás. Třeba ty naše knihy o něco doplní a nejen nahradí.

Ve světě se elektronické knihy neboli e-knihy již staly nedílnou součástí knižního trhu. USA jsou v případě elektronických knih průkopnickým trhem, jehož vývoj předbíhá Evropu typicky o 2 až 5 let. Pro ilustraci dynamického vývoje prodejů elektronických knih v USA - v roce 2009 byly prodány elektronické knihy v hodnotě 162 mil.

tomto trhu. Nakladatelé v USA byli donedávna nuceni podléhat cenovým a obchodním politikám významných hráčů na trhu e-knih, kterým se začali částečně úspěšně bránit teprve v roce 2009 vytvářením aliancí. Západní Evropa se z vývoje v USA snaží poučit, i s ohledem na fakt, že řada hráčů na trhu s e-knihami zvyšuje svoji agresivitu. Příkladem může být případ Francie, kde Google vědomě porušil autorský zákon a nelegálně zařadil nascanované verze knih, na které se vztahují autorská práva třetích stran, do svého vyhledávače. Celá řada nakladatelů v současnosti zvažuje různé strategie vstupu a aktivit na trhu e-knih, s ohledem

kdo drží peníze (pokud je vůbec mají), jsou distributor spolu s prodejcem, splatnosti faktur nad 120 dnů nejsou výjimkou. Podle mého názoru časová bomba klasického procesu spočívá především v hromadících se zásobách nikdy neprodaných, avšak již vyrobených mnoha tisíců různých titulů knih a jejich následnému znehodnocení. U elektronických knih se logistický proces zkracuje na autor-nakladatel-provozovatel webu-čtenář a časová prodleva mezi poskytnutou službou (e-knihou) a odměnou za ni se zkracuje rovněž. Dochází ke zlevnění procesu a přerozdělení vlivu v této struktuře. Jak přesně, to ještě není zcela zřejmé (což je

USD, zatímco v roce 2006 představovaly prodeje elektronických knih objem cca 20 mil.USD. Jedná se o nárůst objemu prodeje e-knih o 810 % za tři roky. Významný je také vývoj trhu e-knih ve vztahu ke klasickým papírovým knihám. Společnost AMAZON, která v USA dominuje tržnímu segmentu e-knih pro mobilní zařízení, např. prodá na každých 10 prodaných papírových knih 6 e-knih stejného titulu. Zatímco v Evropě se trh elektronické knihy zatím profiluje, USA rekrutovalo své hlavní hráče ze zřizovatelů eshopů (AMAZON), dodavatelů internetových služeb (Google), maloobchodních prodejců knih (Barnes&Noble) nebo výrobců spotřební elektroniky (Apple), toto jsou hráči na

na nevyhnutelnost rozvoje a nezbytnou součást konkurenčního boje. Nakladatelé si také uvědomují, že konkurenční boj se bude odehrávat spíše mezi vstupujícími nakladateli a zavedenými hráči na trhu e-knih, než mezi nakladateli samotnými.

A co u nás? Pár nesmělých pokusů tady už bylo, ale tři stažená knihy za půl roku nelze považovat za výsledek. Stávající schéma fungování trhu klasické hmotné knihy z papíru je: autor-nakladatel-výrobce-distributor-prodejce-čtenář. V tomto schématu je sice tím, kdo rozhoduje o tom, co se bude tisknout a prodávat, nakladatel, avšak vzhledem k zavedenému systému komisiho prodeje, těmi,

patrně i na turbulentních vývojově pokročilejších mezinárodních trzích viz výše), ale role distributora může být více potlačena (a nebo taky ne). Je zřejmé, že ani výrobci tištěných knih nebudou mít na různých ustláno, pokud se nové situaci nepřizpůsobí a tuto nastalou situaci budou vnímat jen jako hrozbu, místo aby v ní spatřovali možnou příležitost. Jsme v převratné době, nevíme, jak se věci přesně změní, avšak to, že se změní, a to velmi, tím si jisti být můžeme. Bude to rozhodně zajímavé.

Roman Rosenberg,
ředitel Severografia, a.s.

6 + 1 „dobrých rad“ pro podnikatele Na co pozor při IT

Ing. Václav Kounovský

Každý manažer podniku či podnikatel dnes již ví, že se bez výpočetní techniky neobejde. Jak ji používat, jak ji nakupovat, jak ji udržovat v chodu? Existují nějaké univerzální rady? Několik vám jich nabídnu:

- Nekupujte to nejdražší, nehledejte to nejlevnější
- Ruce pryč od toho nejnovějšího
- Věřte výrobci
- Myslete na bezpečnost dat
- Používejte legální software
- Eliminujte rizika

1. Nekupujte to nejdražší, nehledejte to nejlevnější

Proč? Každého ekonomu zajímají náklady, výpočetní technika vám je dokáže ušetřit, ale i enormně zvýšit. Každý nákup techniky je potřeba zvážit z několika pohledů, nejdůležitější je parametr zvaný TCO (Total Cost of Ownership). Co nám to číslo říká? Česky „celkové náklady na vlastnictví“ zahrnují veškeré náklady kladené na provozovatele systému. Důležité je uvědomit si, že zde nejsou zahrnuty jen pořizovací náklady, ale také náklady na administraci, údržbu a opravy, spotřebu energie, školení, inovace apod. Celkové náklady na vlastnictví tedy zahrnují všechny náklady vyžadované v průběhu celé životnosti provozovaného systému.

Podívejme se na jednoduchý příklad tiskárny. Když pořídíte malou inkoustovou nebo laserovou tiskár-

nu, přijde vás na několik málo tisíc korun. A každá vytištěná stránka? Černobílá korunu, barevná i deset. Ovšem kvalitní tiskárna určená skutečně pro firemní tisk? Při pořízení sice zaplatíte pár desítek tisíc korun navíc, ale ta stránka už vás bude stát pouhých dvacet haléřů, barevná korunu. Technologická životnost dnešních systémů je tři roky, počítejte.

2. Ruce pryč od toho nejnovějšího

Proč? Dnešní inovační cyklus činí pouhý rok, výrobci jsou tlačeni k uvolňování svých produktů ve fázi vývoje, kdy není tak úplně dokončeno testování. Ověřování funkčnosti a kompatibility je složitý proces a firmy nakonec došly k tomu, že

levnější je „průzkum bojem“. Je zde spočítatelné riziko, nakolik přijde případná výrobní vada. iPhone4, výrobek jednoho z leaderů trhu společnosti Apple, má závažné výrobní, konstrukční vady. Je to náhoda?

3. Věřte výrobci

Proč? Výrobce se snaží pěstovat dobré jméno své značky, proto uvádí, k čemu je to které zařízení určeno. Pokud je u počítače, síťového prvku, software nebo tiskárny, napsáno „pro domácí použití“, věřte, že opravdu není rozumné použít je ve firemní infrastruktuře. V konstrukci hardware jsou opravdu velké rozdíly, často je poznáte již na hmotnosti jednotlivých výrobků. Software „váží“ každý stejně, ale parametry jednotlivých verzí jsou opravdu různé, i licenční ujednání vás může limitovat ve způsobu užívání a typu nasazení té které verze.

4. Myslete na bezpečnost dat

Proč? Cenu nemají vaše počítače, váš software, vaše síť, pro firmu mají cenu data, která se na této technice zpracovávají, společnost řídí data, nikoli servery a notebooky. V České republice se zálohování dat obecně velmi podceňuje a náklady na bezpečnost dat jsou podprůměrné. Přitom na data číhá mnoho nebezpečí, závady pevných disků, viry, zloději, zaměstnanci. Chraňte svoje data.

5. Používejte legální software

Proč? Proto! Každý chce přece dostat zaplacenou za svoji práci, práci zaměstnanců, chce si chránit své inovace. Software nevzniká sám od sebe, jsou za ním desítky a stovky lidí. Pokud nemyslíme na ně, myslíme na sebe, co nám hrozí?

- Trestní postih
- Ztráta dat
- Virová nákaza
- Ztráta soukromí
- Nemožnost aplikovat bezpečnostní a funkční aktualizace

Je software drahý? Dnes již existuje mnoho možností, jak si pořídit legální a kompatibilní software prakticky zadarmo. Existuje Linux, OpenOffice a široká paleta freeware, vyzkoušejte je. Vyvarujte se rizik, používejte legální software.

6. Eliminujte rizika

Proč? Doba je taková. Pro podnikání se již staly

informační technologie opravdu kritickou a strategickou oblastí, zajistěte si i pro tuto oblast svůj plán „B“. Plán pro ten den, kdy vám shoří kancelář, přijdou povodně nebo se zblázní správce sítě. Doporučuji mít v oblasti IT takového dodavatele služeb, který se o vás v krizi postará, připojí vás k internetu, doveze svoji techniku, pošle vám své zaměstnance. Čtěte si smlouvy, které uzavíráte se svými partnery, myslíte na rizika a eliminujte je.

7. Rada jako bonus závěrem

Pokud nemáte k výpočetní technice a informačním technologiím vysloveně odpor, vzdělávejte se v nich. Dnes již zasahují do tolika oblastí našeho života, že se každému pár desítek minut strávených týdně u internetu určitě vyplatí. Manažerská rozhodnutí, která budete následně přijímat, budou jistě méně závislá na tom, co se vám ten který „IT specialista“ bude snažit prodat. Znalost je základní hodnota i v IT.

Ing. Václav Kounovský,
jednatel OS Informačních technologií
a telekomunikací při OHK Most

inzerce

ČSOB
Pro bohatší život

....podnikejte s námi.

ČSOB Most
info.most@csob.cz

ČSOB Litvínov
info.litvinov@csob.cz

E-learning: nové technologie do škol i firem mají v Ústeckém kraji zelenou

ÚSTECKÝ KRAJ – Přenos informací ve vzdělávacím procesu se s aktuálním milénium převedl z větší části z komunikace „face to face“ (čili prezenční formy) do mluvy skrze technologie. Prim hrají prostředky jako email, chat, icq, skype. Nikoli už ale jen jako interpersonální sdělovací média. Stávají se přímo vzdělávací formou. E-learning a nejnověji

jeho „virtuálně živá“ forma tutorovaného e-learningu prosakuje do základních, středních, vysokých škol a zabydluje se i v interních procesech vzdělávání firem. Nové vzdělávací technologie jsou dostatečně dotovány i z evropských fondů. Ústecký kraj je upřednostňuje ve svých výzvách v Operačním programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

spolufinancovaném Evropským sociálním fondem. Koneckonců tím, že tyto formy šetří čas a zejména eliminují nutnost dopravy za vzděláváním - a ještě navíc jsou poskytovány zdarma, mají naplnit nejen prvoplánovou znalost práce s informačními technologiemi, ale především naplnit cíl zvýšení dostupnosti vzdělávání.

Zdaleka už nejde „jen“ o komunikaci, o technologii k přenosu informace. Tutorovaný e-learning například je simulací téměř „živého“ vzdělávání žáka, které reaguje na jeho skutečné momentální potřeby – dotazy, potíže. „E-Learning je, zjednodušeně řečeno, distanční vzdělávání elektronickými prostředky, kdy studium probíhá prostřednictvím internetu – především prostřednictvím takzvaných e-kurzů, on line diskusí, autotestů, cvičení, nikoli pouze použitím multimediálních CD-romů. Tutorovaný e-learning je e-learning realizovaný za komunikační podpory tutora neboli lektora distanční formy studia,“ uvádí koordinátor projektových aktivit Pavel Staněk. Přestože tutor není fyzicky přítomný, skrze virtuální komunikaci zdárně simuluje prezenční výuku. Je plnohodnotným konzultantem, zadavatelem úkolů i hodnotitelem v e-learningovém vzdělávání.

Aktualizovaná STRATEGIE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚSTECKÉHO KRAJE definuje jako jeden z problémů kraje nepříznivou vzdělanostní strukturu obyvatel (nejnižší podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním) a slabou roli vědy a výzkumu. Mimo jiné se v ní píše, že podpora pro vybrané obory, které jsou klíčové pro rozvoj kraje, musí být realizována v partnerství s podnikovou sférou. Ve zmíněné aktualizaci Strategie udržitelného rozvoje Ústeckého kraje se mimo jiné předpokládá, že zvýšit vzdělanost, kvalifikaci a konkurenceschopnost obyvatelstva Ústeckého kraje na trhu práce by se mělo kromě jiného „zlepšením odborné úrovně pedagogických pracovníků a materiálního vybavení škol“, zejména se tím myslí vybavením pro podporu informačních technologií.

Řada projektů v Operačním programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost skutečně premisu citované Strategie naplňuje, a to i směrem k podnikatelské obci, kdy vznikají okresní centra pro

moderní vzdělávání. Zavádění inovativních trendů do lektorské praxe se děje právě formou tutorovaného on-line e-learningu, který se už s velkými úspěchy uplatňuje přímo ve školství a ve veřejné správě.

Pokud má mít firma informačně perspektivní ansámbl, školitel musí být dostatečně vzdělán. Vzdělávací roli by neměly suplovat následné rekvalifikace, od toho jsou tu prioritně školy. Stejně jako se dnes projevuje, že motivace k technickému vzdělání musí začít ve školní třídě (a že motivem nemůže být pouze učitel vysvětlující vše z učebnic, ale spolupráce s praktiky, tedy se zaměstnavateli), i záladnosti a figle moderních vzdělávacích technologií a prezentačních technik musí začít už ve školních lavicích. Elektronické metody vzdělávání mohou také vyrovnat extrémní rozdíly, které někdy jsou mezi žáky v jedné třídě. Informační technologie v tomto směru mohou hodně pomoci. „Žáci jsou dnes vesměs v oblasti elektronických médií na dobré úrovni. V projektu Otevřená škola se naučí podstatu e-learningového systému, aby mohli vzájemně s pedagogem spolupracovat,“ uvádí Jaroslav Formánek, manažer projektu „Otevřená škola – moderní, atraktivní, komunikativní“. Zavedení

e-learningu do učiva a komunikace mezi učitelem a žákem přináší řadu pozitiv: kromě jiného se totiž také eliminuje řada poruch učení, jimiž dnes děti trpí – například dyslexie či dysgrafie.

Projektové aktivity se v druhé polovině roku přesunou i na Mostecko a přilehlé okresy – například v říjnu se chystá kurz Metodika on-line vzdělávání, v listopadu Pravidla vedení on-line kurzu a na počátku příštího roku pak mimo jiné Jak pracovat s el. subjekty ve výuce i mimo ni.

Ústecký kraj v létě vyhlásil další kolo, takzvanou Výzvu, ve které mohou firmy, školská zařízení i neziskové organizace usilovat o peníze v oblasti „Podpora nabídky dalšího vzdělávání“. Jednou z podporovaných aktivit je mimo jiné Poradenství a metodická pomoc při zavádění moderních a inovativních vzdělávacích technologií a metod, a to pro organizace působící v oblasti specializačního a dalšího vzdělávání a vzdělávání pro udržitelný rozvoj. Další výzva se očekává na jaře 2011.

Lucie BARTOŠ

www.otevrena-skola.cz

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

Ústecký kraj

TENTO PROJEKT JE SPOLUFINANCOVÁN
EVROPSKÝM SOCIÁLNÍM FONDEM
A STÁTNÍM ROZPOČTEM ČESKÉ REPUBLIKY

otevřená škola
moderní | atraktivní | komunikativní

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Jednatel společnosti SIMONA Plast-Technik s.r.o. pan Dirk Möller (první zprava), provází klíčové zákazníky výrobní halou při dni otevřených dveří.

Po 150 letech činnosti, dnes jeden z vedoucích výrobců termoplastových polotovarů ve světě otvírá svůj výrobní závod v severočeském Litvínově, pod obchodním názvem SIMONA Plast-Technik, s.r.o. Při té příležitosti jsme oslovili ředitele závodu Jana Rotheho se žádostí o několik informací.

V Litvínově působí značka SIMONA již několik let. Jaká je historie působení v našem regionu?

Simona AG založila v roce 2004 svoji Českou dceřinnou společnost, která měla za úkol organizovat výstavbu výrobního závodu v Litvínově. Do roku 2008 probíhala technická příprava výstavby a samotná výstavba byla prakticky zahájena v roce 2008. Na jaře 2009 jsme získali povolení ke zkušebnímu provozu, zahájení a postupný náběh výroby začal počátkem roku 2010.

Proč se společnost SIMONA rozhodla právě pro Litvínov?

Důvody byly prakticky tři, a to:

- geografická poloha, kdy jsme se snažili o přiblížení k našim velkým zákazníkům ve střední a východní Evropě
- blízkost Unipetrolu RPA jako jednoho z dodavatelů základní suroviny
- vhodnost areálu, který byl v Litvínově k dispozici

Můžete nám představit v krátkosti výrobní program společnosti a co z toho se bude vyrábět v Litvínově?

Simona AG je předním světovým výrobcem plastových desek, polotovarů plastových potrubních systémů, a speciálních odvozených výrobků. V Litvínově je SIMONA Plast-Technik prvním multifunkčním závodem společnosti SIMONA, který vyrábí plastová potrubí do průměru až 1000 mm, plastové desky až do šíře 3000 mm, a tvarovky na potrubní systémy.

Pro region je velmi důležitá otázka zaměstnanosti. Kolik poskytne vaše společnost regionu pracovních příležitostí?

SIMONA Plast-Technik zaměstnává v současnosti 76 zaměstnanců a po plánovaném rozšíření se v horizontu 2 let předpokládá uplatnění pro cca 100 - 120 zaměstnanců.

Můžete nám říci, jakou máte obchodní strategii pro uplatnění výrobní produkce vašeho závodu?

Závod v Litvínově zajišťuje vlastní výrobu a poradenství pro klíčové zákazníky. Prodej zajišťuje společnost SIMONA PLASTICS CZ se sídlem v Praze.

Kontakty:

SIMONA Plast-Technik s.r.o., U Autodílen 23, Litvínov-Chudeřín 436 03, telefon a fax: +420 476 731 203
SIMONA PLASTICS CZ, s.r.o., Zděbradská ul. 70, Říčany-Jažlovice, tel.: +420 323 637 837, fax: +420 323 637 848

Neúspěch snah o zavedení vysokoškolského vzdělávání v oblasti informatiky na Mostecku

Nezasvěcený pozorovatel, který se nepohybuje v oblasti školství a informatiky, by se jistě domníval, že nabídnout v regionu vysokoškolské vzdělávání v oblasti informatiky je pro vysokou školu jednou z nejjednodušších věcí, protože pokud učiní nabídku, je poptávka jednoznačně zaručena. Realita je ale poněkud jiná.

Vysoká škola, kde pracuji, se na základě několikaletých zkušeností získaných zavedením a výukou bakalářského oboru Aplikovaná informatika v Praze přibližně před sedmi lety rozhodla tento obor realizovat také na svém studijním středisku v Mostě.

Pro obor Aplikovaná informatika jsme zajistili vysoce kvalifikované odborníky (částečně ty, kteří vyučují v Praze) a moderní vybavení. Protože jsme

očekávali opravdu velký zájem s ohledem na to, že jsme měli zjištěno, že počet absolventů oborů podobného zaměření z regionálních středních škol je dostatečný a na Mostecku jsme s touto nabídkou přišli jako jediná vzdělávací instituce, otevřeli jsme studium jak v prezenční, tak kombinované formě. Zájem studentů o nabízený obor nebyl nijak ohromující, přijaté studenty nám stačilo počítat na prstech dvou rukou, ale věřili jsme, že malý počet zájemců je způsoben tím, že se jedná o obor nový, který si teprve získává místo v obecném povědomí veřejnosti. Ale náš předpoklad se bohužel nepotvrdil, počet studentů se přes naši velkou snahu nenavýšoval a my jsme byli nuceni po několika letech obor pro nezájem uzavřít.

Příčin našeho neúspěchu je více, ale s ohledem na to, že jiné nabízené obory máme naplněné, nebude tou hlavní skutečností, že jsme soukromá vyso-

ká škola a požadujeme školné. Na vině je možná to, že se jedná o obor skutečně těžký a náročný, vyžadující studenta, který je pro něj zapálený a chce se mu věnovat celý život. Další příčinou bude zřejmě i to, že skuteční „nadšenci“ pro obor nevolili pro studium nás jako školu s malou tradicí, ale odešli studovat mimo region, na zavedené a známé vysoké školy tohoto zaměření.

Domnívám se, že výše popsaný neúspěch není neúspěchem jen naším, ale jedná se o problém a neúspěch celého regionu. Pokud totiž nebude v této oblasti existovat vysokoškolská vzdělávací nabídka, budou naši talentovaní absolventi středních škol studovat vysokou školu mimo region a většina z nich zcela logicky založí svoji existenci a bude pracovat také mimo něj.

Ing. Josef Švec,
jednatel sekce vzdělávání OHK Most

inzerce

Obraz digitální Evropy v budoucnu

V uplynulých letech pomohl rozvoj technologií růstu produktivity v Evropě. K udržení a zintenzivnění tohoto trendu chce Evropská komise přispět mimo jiné i zpracováním oficiálního dokumentu, v němž by představila záměry a cíle v oblasti informačních a komunikačních technologií (ICT). Současně by rozvoj technologií měl pomoci řešit aktuální problémy Evropské unie týkající se například „stárnutí“ obyvatelstva, v energetice, v dopravě nebo environmentálních rizik.

V tomto roce Komise představila dokument nazvaný „Digitální strategie pro Evropu“. Strategie formuluje hlavní priority EU pro oblast ICT na následujících pět let a zároveň podrobně ji rozpracovává, jelikož vytváření informační společnosti je předsevzetím jiného zastřešujícího dokumentu „Evropa 2020“ (viz minulé číslo TEMA).

Program prezentuje sedm prioritních oblastí činnosti. Jsou jimi (1) vytvoření jednotného digitálního trhu, (2) zlepšení standardizace v oblasti ICT, (3) podpora důvěry v internet a zvýšení jeho bezpečnosti, (4) zlepšení přístupu Evropanů k rychlému internetu, (5) více investic do výzkumu a vývoje, (6) zvýšení počítačové gramotnosti a (7) začlenění a použití informačních a komunikačních technologií při řešení problémů, se kterými se společnost potýká, např. změna klimatu nebo stárnutí obyvatelstva (Evropská komise, 2010).

Příklady, které přispějí ke zvýšení konkurenceschopnosti nebo ke zlepšení každodenního života, mohou být - systém automatického tísňového volání z aut, technologie pomáhající humanitárním pracovníkům zachraňovat životy apod.

Aktuality z vědy a techniky můžete sledovat na WWW stránkách Evropské komise (http://ec.europa.eu/news/science/index_cs.htm) nebo v časopise research*eu vydávaném Evropskou komisí.

Podnikatelé mohou získat aktuální informace z Evropské unie u informačního centra EUROPE DIRECT MOST, které je součástí evropské sítě Europe Direct zřízené Evropskou komisí. Sídílí na studijním středisku Vysoké školy finanční a správní, o.p.s., ulice Pionýrů 2806 v Mostě. Tel.: 476 700 299, ed-most@vsfs.cz, www.most.europe-direct.cz.

IT a doktor - Počítač a robot Hippokratovu přísahu nesloží. Zatím.

MUDr. Alena Dernerová

Pokrok ve zdravotnictví - obrovský. Jedním z výrazně se rozvíjejících oborů je radiodiagnostika, jednoduše řečeno - rentgen.

Před několika desítkami let jsme znali pouze klasické RTG snímky - pana Roentgena. A nyní o pár let později, ultrazvuková vyšetření, computerová - počítačová tomografie, magnetická rezonance, PET kamery. Umožňují nejen bezbolestné vyšetření pacientů. Diagnostika je dnes přesná a rychlá. Ohromně pomáhá lékařům, klinikům. ALE na straně druhé, mnozí kolegové pak využívají nadměrně této možnosti. Stroj za ně určí diagnózu. Víra v technologii je velká. Trochu však může chybět úvaha, vlastní názor, co si myslím o potížích pacienta, jakou klinickou diagnózu postavím. Ta bohužel chybí mnohým nynějším absolventům lékařských fakult. Když jsem v polovině devadesátých let nastoupila na dětské oddělení v Mostě, pan primář Mendl mě i mé kolegy důsledně vedl k tomu, aby každý z nás měl diferenciálně diagnostickou rozvahu. Jinými slovy, zamysli se nad pacientem, nad jeho potížemi a teprve pak ho hod do „stroje“. Jistěže v některých případech je nutno nejdříve vyšetřit přístrojem, např. u úrazů, ale běžně v praxi by mělo být důkladné vyšetření a teprve pak technika. Teprve, když si něco myslím, mám diferenciálně diagnostickou úvahu, posílám nemocného do „stroje“.

V mém oboru dětské neurologie je progres patrný jednak právě v RTG metodách - ultrazvuková vyšetření mozků miminek, následně vyšetření CT či magnetická rezonance mozků, páteře. A samozřejmě také v možnostech léčby: např. pacienti s epilepsií medikujeme lepšími léky, které mají méně nežádoucích účinků. Výrazně lépe se dnes léčí roztroušená skleróza - dříve memento, dnes tito lidé vedou plnohodnotný život. No vidíte, další obrovský pokrok - medikamenty. Pouhých 65 let od „vynálezu“ penicilínu. Neuvěřitelný skok od Fleminga. A tak bych mohla pokračovat napříč všemi medicínskými obory.

Přístroje ani počítače lékaře nikdy nemohou nahradit, ale výrazně mu pomohou. Jde například o propojení několika nemocnic společným programem, kde možno provádět například konzultace obrazové dokumentace, prohlédnout si například snímky či jinou dokumentaci ještě před příjezdem pacienta při urgentních překladech. To samozřej-

obrazů, například spojení CT s PET, nebo MR a CT, nebo CT se scintigrafickým obrazem.

Velký význam má také digitalizace například histologických řezů, které pak možno konzultovat s odborníky po celém světě, nebo digitální záznam operačních výkonů prováděných laparoskopicky. Řada operací například v neurochirurgii je již prováděna s operační navigací, kdy se trojrozměrný obraz pořízený těsně před operací vloží do navigačního přístroje, který tak umožní naprosto přesné výkony šetřící zdravou mozkovou tkáň.

Nyní trochu z jiného koše - elektronická zdravotní knížka - dobrá myšlenka, ale nedotažená do konce. Aktuálně pro někoho super byznys. Já osobně bych si v současné době nenechala vyvést svá data do internetového prostoru. Zejména proto, že zajištění, neprolomení ochranných bariér není stoprocentní a těch, co mají elektronickou knížku, je málo. Tak se celý projekt v současné době míjí účinkem.

IT technologie je zbožňovaná i zatracovaná. Já jako většina žen, nemám výraznou afinitu k počítačům, ale když jsem donucena, pak s nimi vcelku ráda pracuji. Vždyť i ultrazvukový přístroj je počítač. Začátky byly těžší, ale v současné době přístroj ovládám bez problémů. Stejně tak klasický počítač. Občas s ním ještě bojuji, ale dnes je pro mě již nezbytností, čím dál tím větší.

Nejnovější programy na převod řeči do písemného projevu v počítačích se mi již docela líbí. Nyní jsou k dispozici například i mikrofony, které přenášejí řeč na dálku do počítače a lékař přitom může vyšetřovat pacienta. V případě dětských křiklounů ale nevím, jak by to fungovalo...

Někdy nás ale obyčejná bouřka a následný výpadek elektrického proudu vrátí o mnoho let zpět, pak je klasický psací stroj k nezaplacení.

Nikdy jsem nelitovala toho, že jsem si vybrala studium medicíny. Je to úžasné povolání. Navíc povolání svobodné, kreativní. A víte, jaký je to pocit, když lidem pomůžete. Prostě nepopsatelné štěstí!

MUDr. Alena Dernerová

mě urychlí léčebný proces a zamezením duplicitních vyšetření také zlevní zdravotní péči. V poslední době je velký tlak na provádění celotělových zobrazovacích vyšetření - například celotělové computerové tomografie či celotělové magnetické rezonance, kdy se již při příjmu odhalí velké množství skrytých chorob. Jde vlastně i o formu prevence. Nejnovější softwary umožňují i tzv. fúzi

Naše požadavky bychom měli předložit vládě

Naše požadavky bychom měli předložit vládě

MOST, LITVÍNŮV - Na posledním jednání Odborné komise dopravy Hospodářské a sociální rady Ústeckého kraje koncem července byl projednán mimo jiné Globální plán rozvoje severozápadních Čech (GPR). „Globální plán je výborný rozvojový dokument, jen bychom ho měli umět splnit, nebo alespoň zajistit jeho plnění. Jinak zcela ztrácí svůj význam,“ řekl člen komise a ředitel DOPRAVNÍHO PODNIKU měst Mostu a Litvínova, a.s., ing. Milan Dundr. Podle jeho slov se z priorit a záměrů v oblasti dopravy nepodařilo splnit téměř nic. I proto navrhl podrobné projednání v Hospodářské a sociální radě Ústeckého kraje. „Domnívám se, že bychom naše požadavky měli zdůraznit a prostřednictvím Ústeckého kraje předložit vládě České republiky,“ řekl Dundr.

Globální plán revitalizace pánevních oblastí schválený usnesením vlády č. 122 dne 2. 2. 2000 řeší i oblast dopravy v Ústeckém kraji. Ve svém prvopočátku šlo o střednědobý program na období cca 10 let pro kriticky postižené pánevní okresy Ústeckého kraje a Sokolovska. Vzhledem k tomu, že od jeho zrodu uplynulo již více než deset let, není od věci zjistit, jak realizace opatření v dopravní problematice pokročila.

Původní materiál vycházel z analýzy hospodářských a sociálních problémů regionu, který mimo jiné vykazoval neuspokojivý stav dopravní infrastruktury a její dlouhodobé neřešení. Globální plán revitalizace respektoval ve svém návrhu cíle schválených Strategií rozvoje Ústeckého a Karlovarského kraje, Regionálního operačního programu ROP NUTS II Severozápad a Regionálního programu podpory rozvoje Severozápadních Čech, navrhl ale řadu konkrétních opatření pro naplnění stanovených priorit.

Základním cílem Globálního plánu revitalizace byl návrh řady krátkodobých a střednědobých opatření státu, regionálních a místních orgánů i podnikatelských subjektů, které by vytvořily předpoklady pro úspěšný rozvoj a restrukturalizaci Severozápadních Čech a především pro snížení vysoké nezaměstnanosti.

Oblast dopravy byla jednou z osmi priorit globálního plánu s důrazem na budování dopravní infrastruktury v regionu (R7, R6, R13, D8, I/27) a jeho zapojení do mezinárodních dopravních sítí, budování a modernizace regionálně významných komunikací včetně celoročně fungujících hraničních přechodů pro mezinárodní nákladní dopravu. Tuto problematiku považoval plán za zásadní. Kvalitní a kapacitní dopravní infrastruktura totiž podmiňuje vznik nových ekonomických aktivit, jako je příchod zahraničních investorů, zákazníků, ale i turistů. Zaručuje i dostatečnou obslužnost území při mimořádných situacích například při požáru v České rafinérské v roce 1996 nebo při povodních v roce 2002.

V globálním plánu jsou definována dopravní opatření, která se týkají přímo Mostecka. Šlo zejména o plány souběžně realizovat obchvat a přemostění obce Velemyšleves a obce Žiželice na silnici I/27 (Most, Žatec) formou sdružených mostů i pro dopravu na bázi lehkých kolejových vozidel, souběžně připravovat zabezpečení dopravní obslužnosti mezi městy Most a Žatec a příměstskými průmyslovými zónami (např. Havraň) se strategickou zónou „Triangle“ na bázi lehkých kolejových vozidel. „Je samozřejmé, že některá opatření by bylo třeba dnes přehodnotit, ovšem na odborné úrovni, se znalostí věci a situace,“ řekl Dundr.

Globální plán požadoval i urychlené dokončení komunikace I/13 ve čtyřpruhu (Chomutov – Most – Teplice – Ústí nad Labem), která propojuje pánevní oblasti se sídlem Vyššího územněsprávního celku a nově budované průmyslové zóny v západní části kraje s dopravní sítí EU.

Důležitým záměrem bylo také urychlit práce na zvýšení kapacity silnice I/27 Most – Litvínov (s termínem na dokončení stavby v roce 2005!) „Nyní jsme byli informováni o tom, že práce byly úplně zastaveny, zřejmě z důvodu nedostatku finančních prostředků. Zřejmě už je velký požár v České rafinérské a s tím spojené dopravní komplikace zapomenut,“ doplnil Dundr.

Globální plán požadoval také nastavení nového systému poskytování finančních prostředků z Ministerstva dopravy městům a obcím, které veřejnou dopravu zajišťují dopravní obslužnost nově vznikajících průmyslových zón ležících mimo jejich katastr jako například v Mostě či v Ústí nad Labem. V prioritě Dopravní dostupnost pánevních oblastí regionu bylo požadováno „Zlepšení dopravní obslužnosti regionu veřejnou hromadnou dopravou pro zvýšení mobility obyvatelstva, pracovní síly a zlepšení životního prostředí“. Zároveň tato priorita požadovala vytvoření podmínek pro nízkemisní či bezemisní veřejnou dopravu (elektrifikace, zemní plyn, propan-butan, bionafta). Tyto body GPR přesně splňují již provozované tramvajové linky mezi Mostem a Litvínovem, které opravdu určitým řešením dopravní obslužnosti regionu jsou. Na základě platné legislativy se měly podle Globálního plánu uplatnit požadavky na zvýšení objemu finančních příspěvků ze státního rozpočtu na zajišťování dopravní obslužnosti v regionech s vysokou nezaměstnaností. To mělo zajistit účinnou podporu rozvoje základní dopravní obslužnosti i ve vazbě na nově vzniklé pracovní příležitosti. Jedním z navržených opatření bylo vyčlenění 24 mil. Kč pro zajištění dopravní obslužnosti v okrese Most, kde DPmML, a.s., v rámci městské dopravy zajišťuje i část dopravní obslužnosti bez státní podpory.

Globální plán také předpokládal řešit podporu zavádění a rozšiřování ekologické hromadné dopravy v regionu i tím, že bude stanovena výše podílu státní dotace při obnově vozového parku na 80 % u nákupu nízkopodlažních ekologických vozidel. Při nákupu ekologických paliv byl v globálním plánu zapracován požadavek umožnit dopravcům vrácení spotřební daně z těchto paliv nebo vytvoření záporné ekologické daně, podporu při zavádění ekologické dopravy do nových oblastí či jejich rozšiřování formou dorovnání vynucených vyšších nákladů ekologického dopravce ke zvýšení jeho konkurenceschopnosti při obslužnosti měst a obcí, průmyslových a obchodních zón nebo lázeňských a turistických lokalit. „Žádné z těchto opatření nebylo realizováno, došlo naopak k osvobození spotřební daně u ekologického zemního plynu. To však znevýhodňuje dopravce, kteří používají jiný druh ekologického pohonu, jenž daňové zvýhodnění nedostal,“ řekl Dundr. „Ani ke zvýšení státní dotace na pořízení nízkopodlažních ekologických vozidel nedošlo, stávající dotace byly naopak sníženy nebo úplně zrušeny. Vzhledem k životnímu prostředí v severozápadních Čechách by však bylo dobré se k této prioritě globálního plánu vrátit a sjednotit názory tak, aby se pánevní okresy Ústeckého kraje mohly rozvíjet stejně jako jiné regiony v České republice i v Evropské unii,“ dodal Dundr.

(dp)

Trocha statistiky neuškodí

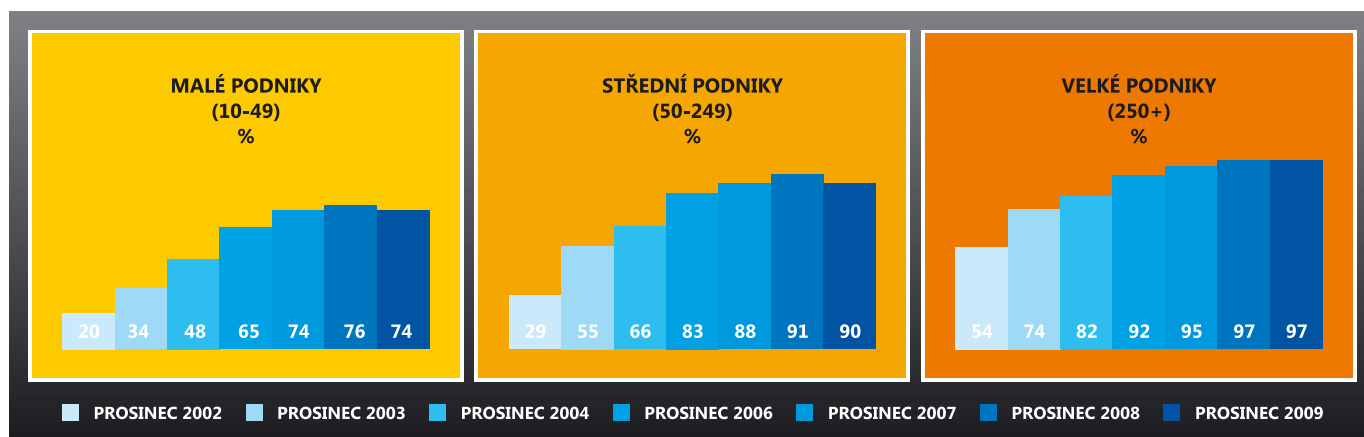
Internet změnil každodenní život miliónů lidí na celém světě, a to jak v domácnostech, tak v podnikání. S trochou nadsázky můžeme současně dějiny dělit na dobu před internetem a po internetu. Následující údaje vám přiblíží využití internetu v podnikatelské sféře a v domácnostech v České republice.

Internet a jeho využití podniky v ČR

- V lednu 2009 měla připojení k internetu větší na českých podniků (95 %). Tento podíl se za poslední 4 roky nezměnil a již na konci roku 2000 měly připojení k internetu 3 ze 4 sledovaných podniků.

- Pevné vysokorychlostní připojení používalo k lednu 2009 87 % podniků. V porovnání s rokem 2004, kdy mělo vysokorychlostní připojení 33% sledovaných podniků, se tento počet téměř ztrojnásobil.

PODNIKY* S PEVNÝM VYSOKORYCHLOSTNÍM PŘIPOJENÍM K INTERNETU

* podíl na celkovém počtu podniků ve sledované velikostní skupině
Zdroj: Šetření o využívání ITC v podnikatelském sektoru (ITC 5-01), ČSÚ 2009

Webové stránky podniků – jejich obsah a využití

- Webové stránky mělo v České republice 73 % podniků. Tento podíl se tak oproti lednu 2008 nezměnil. V mezinárodním srovnání převyšovala Česká republika průměr EU o 10 procentních bodů a její podíl byl nejvyšší ze všech zemí, které přistoupily k EU od roku 2004.

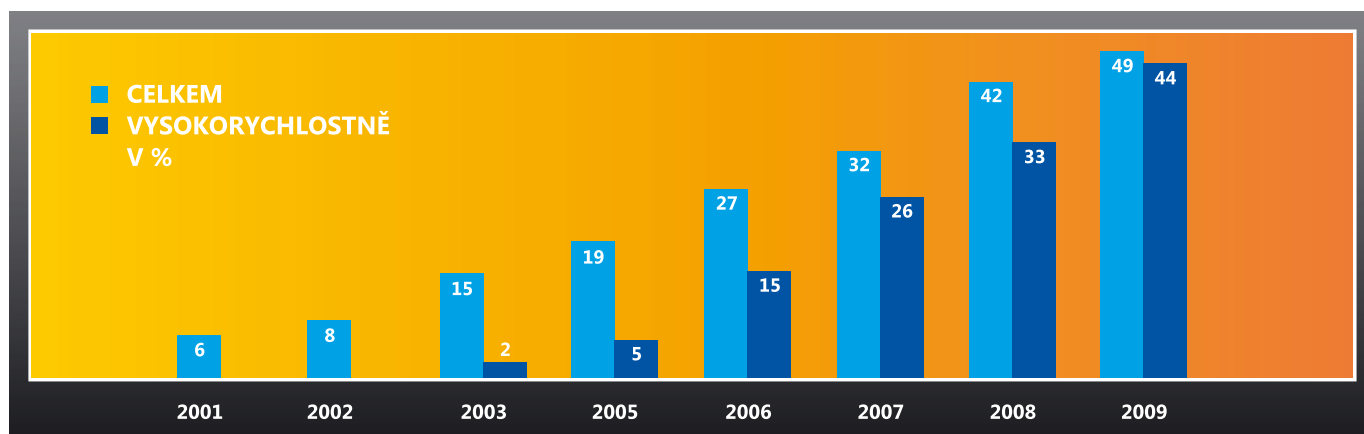
- Pouze pětina podniků (18 %) měla na svých webových stránkách prohlášení, značku nebo certifikát týkající se bezpečnosti stránky či ochrany důvěrných údajů na této stránce.
- Podíl podniků používajících internet k přístupu k bankovním a finančním službám se v posledních třech letech zvyšuje již jen nepatrně. V lednu 2009 dosahoval tento podíl 89 %, což

je o 10 procentních bodů více než v EU.

- V porovnání s lednem 2008 vzrostl podíl podniků používajících internet ke školení a vzdělávání zaměstnanců o 3 procentní body na 32 %. Průměr EU činil v roce 2009 24 %.

Uvedené údaje jsou za leden 2009 a podniky s 10 a více zaměstnanci.

DOMÁCNOSTI S PŘIPOJENÍM K INTERNETU

Domácnosti a internet

Ani běžný osobní život si už bez pomoci internetu a elektronické komunikace neumíme představit.

Víte, že

- se od roku 2003 zdvojnásobil počet lidí, kteří používají internet?

- téměř 100 000 domácností s internetem uvádí, že nemá vysokorychlostní připojení, protože ho nepotřebuje?
- polovina lidí používá internet alespoň jednou za týden?
- v práci používá počítač méně než polovina uživatelů? Jinými slovy, že více než polovina

lidí, kteří užívají počítač, ho užívá jinde než v práci?

- 9 z 10 domácností, které mají internet, jsou připojené vysokorychlostně?
- v žádné jiné zemi v Evropě není tolik bezdrátového připojení k internetu jako v ČR?

Redakce

Zdroj: www.czso.cz – Český statistický úřad

Výstavba vysokorychlostního internetu v Německu

V době globální znalostní společnosti se rychlý přístup k internetu stává pro firmy a občany rovněž důležitým a samozřejmým, jako jsou cesty, koleje a vodní nebo energetické sítě. Dostupnost širokopásmového internetu (zkr. ISDN nebo DSL) je podmínkou pro poskytování nových služeb s vysokým vědeckým potenciálem, jako je např.: elektronické obchodování (e-business, e-commerce), státní správa (e-government), zdravotnictví (e-health) nebo elektronická výuka (e-learning). Podle odhadu EU je možné do roku 2015 vytvořit tímto způsobem až 2 mil. nových pracovních míst.

V roce 2004 se Německo umístilo v řebříčku napojení na vysokorychlostní internet – podle počtu připojení obyvatel – mezi státy G7 na předposledním místě. Od té doby je možné vidět na německém trhu mimořádné zvýšení tempa připojení. Již v roce 2010 dosáhlo Německo podle počtu připojení připadajících na osobu druhé místo za Kanadou.

Německo vytváří strategie pro broadband

Umožnila to společně vytvořená strategie pro broadband na federální, krajské a komunální úrovni. Prostřednictvím tzv. broadband-atlasu, který byl zhotoven ministerstvem pro hospodářství a technologii a který zobrazuje stav pokrytí všech obcí a měst, je tedy možné zjistit existující poptávku nedostatečně připojeného místa nebo regionu. Tato analýza pak tvoří podstatnou součást kalkulace rentability plánovaných investic a pomáhá při

žádostech o dotaci na rozvoj infrastruktury. Zejména v rámci II konjunkturního balíčku německé vlády pro zmírnění důsledků světové hospodářské a „finanční krize“ se hodně investovalo do širokopásmových sítí.

V současnosti používá 30 % německých domácností vysokorychlostní napojení na internet. 97 % domácností je umožněno využívat připojení s rychlostí 1 Megabit za sekundu. Do konce roku 2010 má být vysokovýkonný broadband celoplošně k dispozici. Do roku 2014 se plánuje umožnit 75 % domácnostem připojení s přenosovou rychlostí minimálně 50 Megabit za sekundu. Je zde také žádoucí celoplošná dostupnost.

Tyto cíle jsou velice ambiciózní, a to zejména v menších regionech – taktéž v Sasko-Anhaltsku – bude potřeba vyvinout značné úsilí na jejich realizaci. Podle nejnovějších zjištění používá internet v Sasko-Anhaltsku jen 63 % populace – je to celostátně nejnižší počet. Příčinou je, kromě věkové struktury obyvatelstva, také nižší hustota zalidnění. Velká naděje se vkládá do tzv. „digitální dividendy“, tedy do přechodu z analogového na digitální vysílání a do následného uvolnění frekvencí. Přístup k internetu přes radiokomunikační techniku, i jeho instalace a údržba, je výhodnější než přes kabel. Tímto způsobem je možné pokrýt výkonným internetem i řídké osídlené území.

Halle (Saale), 4. srpna 2010
Andreas Scholtyssek

inzerce

Dnešní otázky jsme zodpověděli již včera!

TISKÁRNA K & B
HYBRIDNÍ TISKOVÉ SLUŽBY

OFSET | VYSOKOPRODUKČNÍ DIGITÁL | VELKOPLOŠNÝ TISK | SIGNMAKING

Česko-český IT slovník pro nepokročilé aneb vážně, nevážně o výpočetní technice

Na úvod pro vás máme vtip:

Dva programátoři sedí v baru a kolem projde nádherná slečna. Jeden z nich řekne: „Bože, ta má ale properties!“

Druhý jenom smutně přitaká: „Včera jsem to checkoval, je to read-only...“

Že jste se nezasmáli? Nepochopíte panice, takových je nás víc. Většina běžných lidí nemůže slovník IT expertů pochopit. Co můžeme dělat? Má se menšina podílet většinou? Z každodenního života víme, že to tak v naší společnosti nechodí. Proto jsme se rozhodli přinést vážný i nevážný slovník počítačových výrazů. Snad se jím vzájemně rozdíl-ná mentalita přiblíží.

Nejprve vážně:

- IS - Informační systém
- ICT - Information and communication technology
- MS DOS - Microsoft Disk Operating System
- SQL - Structured Query Language
- HW - hardware
- SW - software
- LAN - Local Area Network
- HP - Hewlett-Packard Development Company, L.P.
- LINUX - operační systém open source
- OEM - Original Equipment Manufacture
- MS - Microsoft
- *.xls/ *.doc - soubory formátu MS Excel a MS Word
- ERP - Enterprise Resource Planning (celopodnikové plánování zdrojů)
- CRM - Customer Relationship Management (řízení vztahů se zákazníky)
- PIN - Personal Identification Number
- DoS - Denial of Service
- ECM - Enterprise Content Management
- ICSC - Standards for commercial security products
- SAM - Software Asset Management
- ISO/IEC - norma vydaná International Electrotechnical Commission
- MoReq2 - standard Evropské komise pro práci s elektronickými dokumenty
- ISMS - Integrated Security Management System
- Bit - Místo v paměti počítače určené pro jednu číslici ve dvojkové soustavě.
- Bajt - Skupina osmi bitů v paměti počítače, s níž počítač pracuje jako s celkem.
- Dvojková soustava - Je číselná soustava, která používá pouze dva symboly - nejčastěji 0 a 1. Používá se ve všech moderních digitálních počítačích, neboť její dva symboly (0 a 1) odpoví-

dají dvěma jednoduše rozdělitelným stavům elektrického obvodu (vypnuto a zapnuto), popřípadě nepravdivosti či pravdivosti výroku. Číslo zapsané v dvojkové soustavě se nazývá binární číslo.

...a teď nevážně:

Řada pojmů ve výpočetní technice a zejména při hraní počítačových her vychází z anglického základu, převedeného do hovorových výrazů. Současně řada anglických výrazů proniká do češtiny a hráčská komunita si je přizpůsobuje pro vlastní potřeby. Hrajete vy nebo vaše děti počítačové hry? Pokud ano, měli byste rozumět alespoň základním pojmům, takže „Nebud' SUX LAMA jako nějaký NOOB, potom budeš NP. JJ NZ, nemusíš THX.“

- LOL - Smíchy se mohu strhat (Laughing out Loud)
- ROFL - Válím se na podlaze smíchy (Rolling on the floor laughing)
- OMG - O můj bože (O my god)
- GL and HF - Hodně štěstí a zábavy (Good luck and Have Fun)
- LAMA - Herní ubožák (Lamer)
- BTW - Mimochodem (By the way)
- NOOB - Začátečník, nezkušený hráč (noobie)
- THX - Díky (Thanks)
- NP - Bez problému (No Problem)
- TK - Klub zabijáků (Team Killer)
- W8 - Čekej (wait)
- CHEATER - Podvodník
- SUCKER - Hlupáček
- LOSER - Poražený
- HALUZ - Náhoda, štěstí
- RULEZ - Něčemu fandit nebo podporovat
- SUX - Příšerný, nejhorší
- NZ - Není zač
- NJN - No jo no
- MZ - Máš zač
- TJ - To jo
- TJN - To jo no
- MMNT - Moment
- JJ - Jo jo
- NN - Ne ne
- EE - Nee
- BOT - Uživatel, ovládaný počítačem
- MNO - Prostě no!
- HHH - Smích (často také MUHEHE)
- NICE - Dobrý, výborný, velmi dobře
- LAGGER - Hráč s pomalým připojením
- SPAWNKILL - Zabití hráče než se naložuje
- SPAM - Psaní hodně zpráv pořád dokola tzv. tapetování

Až si půjdete koupit počítač nebo notebook a v některých chvílích nebudete vědět, co vám pro-

davač nabízí, vzpomeňte si na následující...:

- Hardware - Části počítače, do kterých si můžete kopnout.
- Chybové hlášení - Žádost o potvrzení likvidace vašich dat.
- Manuál - Součást počítače, která je naprosto nesrozumitelná.
- Paměť - Část počítače, které není nikdy dost.
- Pevný disk - Část počítače, která "zatuhne" v tu nejméně vhodnou chvíli.
- Procesor - Část počítače, která je vždycky zastaralá.
- Přídavná zařízení - Díly nekompatibilní s vaším počítačem.
- Software - Části počítače, které zpravidla nefungují.
- Soubor - Složka, kterou v počítači nikdy nemůžete najít.
- Šňůra - Součást počítače, která je příliš krátká.
- Tiskárna - Součást vybavy počítače, která se ucpe, jakmile se nediváte.
- Zálohování - Operace, kterou nikdy nestihnete včas.

... a pokud jste již zkušeným uživatelem, snad se pobavíte nad následujícími systémovými hlášeními:

- Procesor nenalezen. Má jej systém WINDOWS emulovat?
- Je nutno restaurovat registr. Doporučujeme totéž i obsluze.
- Probíhá defragmentace EPROM s BIOSem. Bude to chvíli trvat. Press F13 to continue...
- Pozor! Monitor je napaden virem.
- Katastrofický nedostatek systémových zdrojů. Vložte další procesor a stiskněte ENTER.
- Keyboard not present. Press ENTER to continue...
- Program WIN.COM razantně snižuje výkon systému.
- Mouse is hungry. Insert cheese in drive A: and press ENTER when ready!!!
- Došlo k výjimce na adrese 3BAA 31EB. Počítač se asi ztratí.
- Detekován nový hardware - síťový spínač. Vložte instalační CD-ROM 15
- Nyní se připravuje poslední restart tohoto počítače...
- Pokud při běhu systému stále dochází k chybám, otevřete okno a použijte hardwarové urychlení volným pádem.
- Katastrofická chyba nastala při pokusu o sdě-

lení kódu chyby číslo 3516756427.

- Systém WINDOWS nenastartuje zcela, po restartu 3x stiskněte RESET.
- FATAL ERROR - Windows found!!! Format drive now??? (Y/Y)
- Pevný disk neobsahuje žádnou chybu! Je nutno spustit SCANDISK.
- Press any key to continue or any key to quit...
- Port pro tiskárnu nenalezen, použijte tužku a papír.
- To shut down your system type „WIN“ ...
- Připravuje se průvodce spuštěním tohoto počítače. Prosím čekejte...
- BRUTAL ERROR - Windows starting. Press RESET to continue.

A slovo závěrem

Jestli vám byly některé pojmy cizí, zkuste je probrat s vaším „ajťákem“. To je ten člověk, který má na starosti vaši počítačovou síť a jehož nepostradatelnost je přímoúměrná vaší vlastní lenosti, nebo neochotě se o počítačích něco naučit. Mějte

však na paměti alespoň základní pravidla vzájemné komunikace o počítačové problematice, neboť se tím vyhnete řadě následných nedorozumění:

- „Ajťák“ nikdy nebere telefon po prvním zazvonění. Je totiž velice vytižen - buď musí nejprve dopít kávu, dočíst článek, dojet poslední okruh závodu v počítačové hře, nebo postřílet všechny nepřátele v daném levelu střílečky. Teprve poté, co jsou tyto důležité činnosti dokončeny, je možné přijmout hovor.
- Při telefonickém rozhovoru „ajťák“ vždy jako první krok navrhne restart počítače. Pokud nechcete být „ajťákem“ považováni za „ten je nějaké chytřej, ...!“, nikdy nevyslovujte větu „to už jsem zkusil, a přesto to nefunguje“.
- „Ajťák“ pokud možno neopouští svou kancelář. Jestliže je k tomu donucen okolnostmi (např. došla voda na kafe), pohybuje se rychle chůzí a snaží se vyhnout všem živým bytostem. Ví totiž, že si uživatelé při jeho spatření vybaví závady, které do té doby nepovažovali

za důležité, a tak je ani nehlásili. Klasická věta uživatele směrem k příliš pomalu se pohybujícímu „ajťákovi“ začíná: „Jsem rád, že Tě vidím, nefunguje mi...“.

- Zavolat „ajťákovi“ s tím, že se chcete připomenout se svým problémem a zeptat se „zda na vás nezapomněl“, je zhruba stejně účelné, jako zeptat se pacientů na patologii, zda ještě nezemřeli.

Sérii dobře míněných rad jsme se dostali až k závěru našeho vážně nevážného, česko-českého slovníku v oborech IT. Při důsledném respektování shora uvedených zásad komunikace je pravděpodobné, že nás, obyčejné smrtelníky, po kratší či delší době přestane komunita počítačových expertů a zkušených uživatelů výpočetní techniky považovat za méněcenné a „vo to přeci de, no né?“.

Redakce

Kniha s námi žila a žije. Bude žít dál?

Městská knihovna Most dnes žije projektem rekonstrukce, která by měla knihovnu připravit na fungování v dalších desítkách let. Neměla by to být jen výměna nefunkční a opotřebované fasády, střechy, rozvodů, odpadů a podobně, ale zejména příprava na provoz a činnosti v dalších dekádách.

Nelze proto neřešit, jak budeme zítra nakládat s knihami: Budou se ještě za dvacet let tisknout na papír? Nebudou knihovny zbytečné?

Knihovny jsou po staletí řešením pro toho, kdo knihy nechce vlastnit, ale „jen“ číst. Nebo kdo si potřebuje půjčit krátkodobě učebnici, příručku, mapu,

ke kterým se už podruhé zřejmě nikdy nevrátí. V knihovně seženete novinky, půjčování nic nestojí a výpůjčky lze mít doma dostatečně dlouho.

Ale elektronické čtečky stojí dnes už pod 2 tisíce korun a server Amazon hlásí rekordní prodeje elektronických knih. A když si na svůj iPhone stáhnete zdarma správnou aplikaci, máte čtečku. Na trhu je najednou přes 80 milionů koncových zařízení, ze kterých můžete číst. Nákup čtečky se vyplatí už po pár knihách, protože e-knihy jsou výrazně levnější, než kniha v pevné vazbě. Nezapomeňme, že zde platíme nejen text, ale i papír, grafika, tiskárnu, dovoz, sklad, knihkupce...

Ale nejsem skeptik. Nejsem prognostik, ale knihy

nezaniknou. Možná časem knihy naučné, encyklopedie, slovníky, učebnice a další, které rychle stárnou a které si snadno stáhneme za pár kaček z internetu a po přečtení klidně smažeme. Ale beletrie? Čapek, Hašek, Hemingway, Remarque? A pohádky? Copak by šlo dětem číst z displeje pohádku bez obrázků?

Nebude dlouho trvat a čtečku elektronických knih bude mít každý, stejně jako dneska mobil. Ale kdyby knihy zanikly, byl bych moc nerad, a to nejen proto, že dneska pracuji v knihovně.

Ing. Tomáš Ondrášek,
ředitel Městské knihovny Most

Odkud a kam směřují informační technologie?

Informační technologie provázejí lidstvo od jeho počátku. Již v dávnověku člověk pracoval s informacemi, shromažďoval je a využíval dle své potřeby. Dokladem jsou dochované písemné záznamy, různé početní pomůcky (zářezy na předmětech, počítačidla abakus, soroban, sčot, Naiperovy kostky, aj.) Ano, je to tak, tam někde jsou začátky informačních technologií. Samozřejmě dnes, je jejich podoba zcela jiná a pro mnohé je nepředstavitelné, že v minulosti něco jako informační technologie již existovalo. Přes první mechanické kalkulačky ze 17. století se dostáváme do první poloviny 20. století, kdy se běžně používají klávesové kalkulačky s ručním i elektrickým pohonem. Do historie počítačů se jako první zapsal anglický matematik Charles Babbage, který v roce 1822 sestavil diferenciální stroj pro výpočet hodnot kvadratických polynomů, ale opravdový elektrický počítač vznikl až ve třicátých letech 20. století, zkonstruoval jej německý inženýr Konrad Zuse. Etapa vývoje počítačů v dnešní podobě tak byla zahájena, nejdříve

to byly velké stroje s malým výpočetním výkonem, nyní se stroje minimalizují a zároveň se zvyšuje jejich výkon. V roce 1981 přichází na svět první osobní počítač. V současné době výkon počítače vzrůstá asi na dvojnásobek jednou za 2 roky, tento trend se očekává i v následujících 10 letech.

Jenže informační technologie, to nejsou jen samotné počítače. Počítač bez programového vybavení je jen hromádka železa, která nic neumí. První mezinárodní konference softwarového inženýrství byla v roce 1968 v Německu. Tvorba programů prošla rychlým vývojem, od psaní jednotlivých strojových příkazů po dnešní sestavování výsledného programu z hotových objektů (objektově-orientované technologie, aplikační stavebnice – frameworks, webové aplikace, servisně-orientované architektury), od ukládání dat v „řadě“, po relační databázové systémy.

A jak dostat informace z jednoho počítače do dru-

hého? I tady bylo potřeba nasadit nějaké nástroje. Od papírových štítků a pásek, přes magnetická média a optické disky, přenášíme informační data z počítače do počítače kabelovými i bezdrátovými sítěmi a paměťovými médii (DVD, CD, USB flash). Tyto moderní paměťová média netřeba představovat, jsou dnes tak běžná jako je např. telefon či televizní přijímač.

Cítíte to zrychlování technického vývoje? Víte i proč? Ano, právě informační technologie, které ukládají na své paměťová media informace, třídí je a opatřují vyhledávacími nástroji, napomáhají k rychlejšímu vývoji, a to nejen v technických vědách. Nové poznatky navazují na předešlé, nevhodné postupy jsou poučením pro další vědecko-výzkumné aktivity, o rychlém zprostředkování znalostních databází nemluvě. Vývoj šíření informací šel od individuálních výpočetních systémů k internetovým aplikacím.

Bronislava Palíková,
Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem
Celý článek naleznete na www.ohk-most.cz

Od Marathónu k dnešku: asi to bylo jinak

Přenos informací byl od pradávna základním komunikačním problémem lidstva. Ať je to, jak je to, prvním zaznamenávaným a tradicí podpořenou událostí byl údajný běh řeckého vojáka s výsledkem bitvy u Marathónu (12. září 490 př. n. l.), která skončila porážkou Peršanů a završila první fázi řecko-perských válek. Výsledek střetnutí běžel oznámit z Marathónu do Athén řecký voják jménem Feidipidés, který v cíli své cesty se slovy „zvítězili jsme“ vyčerpaním zemřel. Byl první z řady posílů, novinářů, válečných zpravodajů a také špiónů, který zaplatil životem za přenos zprávy. Ale jako v mnohém, vše bylo asi jinak, protože jiné prameny uvádějí, že po vítězném konci bitvy byl dle pověsti vyslán do Athén běžec Diomedón se zprávou o velkém vítězství. A také když doběhl, dokázal již vzkřiknout pouze „zvítězili jsme“, načež vyčerpaním také zemřel. Navíc, marathónské bojiště bylo od Athén vzdáleno asi 66 kilometrů a ne 42 195 metrů tradičního matronskeho běhu, kterážto délka vznikla asi dodatečně v Londýně roku 1908, kdy pořadatelé jeho cíl umístili na výslovné přání manželky krále Edwarda VII. před královskou lóží. Takže kdoví, jak to doopravdy bylo.

Nicméně přenos informace z ruky do ruky, či z úst do úst, byl před Marathónem i dlouho po něm tím

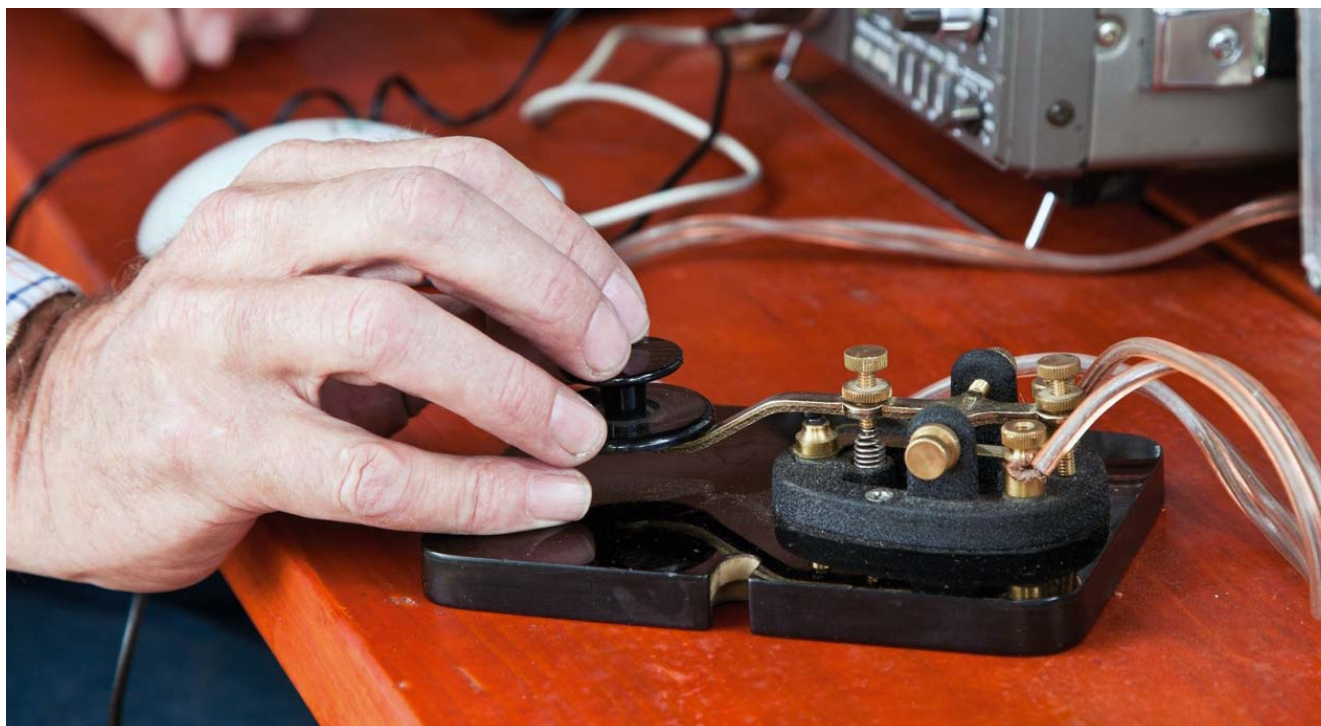
jediným, jak se lidstvo dokázalo informovat navzájem. Význam přenosu informací byl ovšem stále více důležitou součástí života společnosti a od systematického vylepšování stále dokonalejším dopravním prostředkem posla o síle „jednoho koně“, se ukazovalo, že kromě obsahu se stále důležitějším stává faktor rychlosti. Nelze opominout jakýsi „přechodový stupeň“, který obsadil i poštovní holub nostalgicky do dnešních dnů chovaný. Rozdílným stupněm vývoje společnosti se ukazovaly jako vhodnější vizuální a akustické možnosti lidských smyslů. Znamé jsou kouřové signály indiánů, nebo i dnes používané při volbách papeže, či akustické dorozumívání africkými tamtamy jako primitivní prvky vznikající telegrafie. Další její rozvoj lze vyhledat v encyklopediích (nebo na našich webových stránkách v plném textu článku).

Ovšem naskytá se i jakési zamyšlení o kruzích, které se uzavírají. Od námi zmíněného Marathónu, kdy onen běžec, ať už byl nebo nebyl a byl jakkoliv motivován, mohl o své vůli stejně dobře říci „prohráli jsme“ a následky by byly jistě nedozírné. Dlouhou dobu hodnověrnost informace byla závislá na jednom člověku, který ji svými smysly a možnostmi přenášel. Postupně zapojováním progresivních prvků komunikace se na zveřejněné informace podílelo vždy podle stupně vývoje větší množství lidí a informace procházela jakýmsi přirozeným sítím. Logicky pak postupně v lidstvu

vznikalo přesvědčení, že co je v novinách, je pravdou a možná na tom něco bylo. Dnes se paradoxně po velmi dynamickém vývoji vracíme v jakémsi kruhu zpět a na získání, zpracování a prezentaci informace se může podílet také jeden člověk se stejnou vnitřní filosofií a motivací jako onen „maratonec“, ovšem nazývaný redaktor, novinář nebo bezejmenný člověk prezentující informaci na internetu. Asi je to znepokojivé a pokud k tomu přidáme kontext našich vnitropodnikových informací, téma k zamyšlení se násobí. Mluvíme o tom, jak si ve firmách chráníme své informace uložené dnes zjednodušeně řečeno v počítačích, hrajeme si na hesla a podobné prvky zabezpečení a ejhle. Objeví se nám ve firmě nově vzniklý člověčí druh zvaný „ajťák“, kterému i s radostí a vděčností otevřeme v rámci údržby počítačů ty nejtajnější zákoutí našich počítačových sítí a serverů, v dobré víře jeho poctivosti až svatosti. Možná že tady jsou kořeny toho našeho „v Čechách se všechno vykecá“.

Takže ať už Maratón se svým běžcem byl nebo nebyl, ty historické kruhy se uzavírají, možná jsou to spirály, ale k zamyšlení to je bezesporu.

Rudolf Jung

Informatika a IT o čem to vlastně je

Informatika, slovy encyklopedickými, je věda o informacích a jejich zpracování. V současné době bývá často zjednodušeně chápána jako věda o zpracování informací na počítačích, neboť se ke zpracování informací používá téměř výhradně výpočetní technika. Původní význam tohoto pojmu je však širší a zejména v dřívějších dobách nebyl omezen pouze na oblast počítačů. Primárně se informatika zabývá strukturou, správou, uchováním, získáváním, šířením a přenosem informací. Také studuje aplikaci informací v organizacích, jejich použití v komunikaci mezi lidmi, organizacemi a informačními systémy.

K informatice patří tyto disciplíny:

- teorie informace
- teorie automatů, formálních jazyků a gramatik
- kybernetika a robotika
- umělá inteligence
- počítačová simulace

Informační technologie (anglicky information technology, zkratka IT), je věda, která se zabývá způsobem, jakým fungují počítače, respektive jakým způsobem funguje jejich hmotná část, tedy hardware. Zároveň je to také souhrnné označení pro tyto technologie.

Informační technologií je každý elektronický přístroj schopný zpracovávat nějaké informace (neboli provádět algoritmus), tedy přijmout nějaká vstupní data, samostatně s nimi provést nějaké operace a vydat příslušná data výstupní (popřípadě část této technologie). Obor informační technologie hledá neefektivnější řešení, jak tyto technologie vytvořit, sestavit, propojit, zdokonalit, vynalézají nové a vytvářejí programy, které zajistí komunikaci s dalšími programy, které bude používat uživatel přístroje (aplikacemi nebo softwarem).

Lidé, kteří pracují v oboru nebo se zajímají o obor informačních technologií, se však zkráceně nazývají informatiči stejně jako lidé, kteří se zabývají zpracováním informací, což vede k záměnám a zmatkům v pojmech informatika a informační technologie (IT), ačkoli má každý jinou náplň.

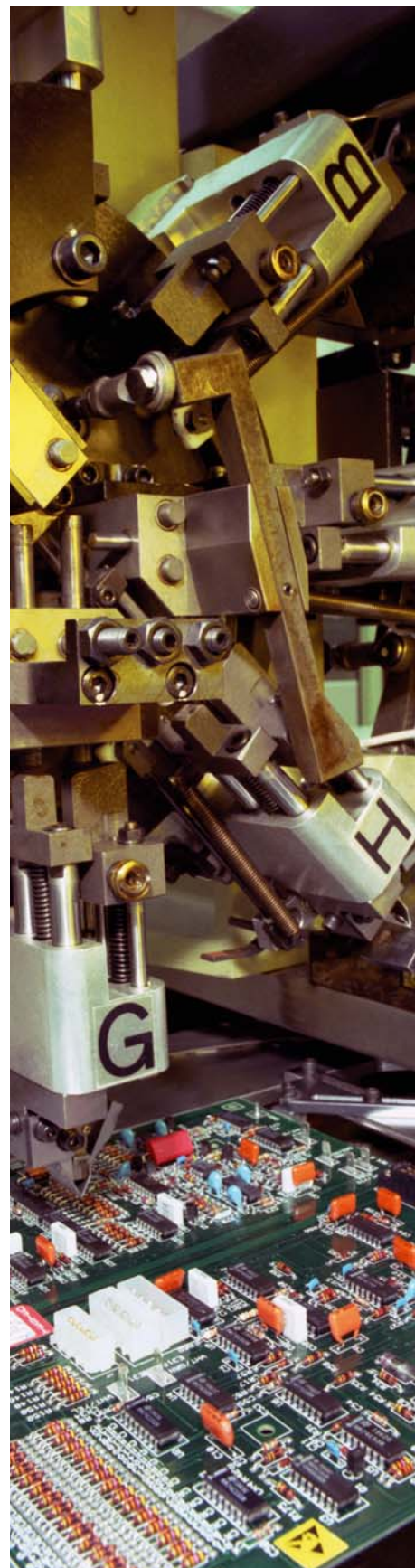
Internet je celosvětový systém navzájem propojených počítačových sítí („sít sítí“), ve kterých mezi sebou počítače komunikují pomocí rodiny protokolů TCP/IP. Společným cílem všech lidí využívajících Internet je bezproblémová komunikace (výměna dat).

Nejnámější službou poskytovanou v rámci Internetu je WWW (kombinace textu, grafiky a multimédií propojených hypertextovými odkazy) a e-mail (elektronická pošta), avšak nalezneme v něm i desítky dalších. Laici někdy spojují pojmy WWW a internet, i když WWW je jen jednou z mnoha služeb, které na internetu nalezneme.

Internet jsou volně propojené počítačové sítě, které spojují jeho jednotlivé síťové uzly. Uzlem může být počítač, ale i specializované zařízení (například router). Každý počítač připojený k internetu má v rámci rodiny protokolů TCP/IP svoji IP adresu. Pro snadnější zapamatování se místo IP adres používají doménová jména. Slovo internet pochází z mezinárodní (původně latinské) předpony inter (česky mezi) a anglického slova net (network, česky síť). Původně šlo o označení jedné ze sítí připojených k internetu, avšak došlo k zobecnění pojmu, který dnes označuje celou síť.

První vizi počítačové sítě nalezneme v povídce z roku 1946. V únoru 1958 byla založena agentura ARPA (Advanced Research Projects Agency), která měla po úspěšném vypuštění Sputniku v SSSR zajistit v období studené války obnovení vedoucího technologického postavení USA. Dne 29. října 1969 byla zprovozněna síť ARPANET se 4 uzly, které představovaly univerzitní počítače v různých částech USA. Síť byla decentralizovaná, takže neměla žádné snadno zničitelné centrum a používala pro přenos dat přepojování paketů (data putují v síti po malých samostatných částech, které jsou směřovány do cíle jednotlivými uzly sítě). Od té doby se počet připojených počítačů i uživatelů neustále čím dále tím rychleji zvyšuje (exponenciální růst).

Redakce

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Podnikáme zodpovědně II

Registrační číslo: CZ.1.04/3.4.04/26.00389

Okresní hospodářská komora Most realizuje od srpna 2009 projekt Podnikáme zodpovědně II, který byl podpořen v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost. Projekt umožňuje pokračování snahy, aby se princip rovných příležitostí stal nedílnou součástí chování zaměstnavatelů. Primárním cílem projektu je identifikovat problémy indukující nerovný přístup, pochopit příčiny a aktivovat zájem o realizaci nápravných

opatření u konkrétních zaměstnavatelů. Sekundárním cílem je propagace rovného přístupu jako elementárního kritéria při zaměstnávání, zlepšení přístupu žen k dalšímu profesnímu vzdělávání, zvýšení podílu žen v řídicích funkcích, vytvoření podmínek pro sladění pracovního/rodinného života žen v prostředí konkrétních zaměstnavatelů formou proaktivních opatření, přenos zahraničních zkušeností relevantních subjektů a využití moder-

ních metod výuky (e-learning, mentoring). Celý projekt respektuje synergii v oblastech „právo - zastoupení - uznání - respekt“.

V současné době jsou již ukončeny tři klíčové aktivity, a to kurzy Analýza rovných příležitostí, Work/Life Balance – soulad pracovního a soukromého života, Flexibilita forem práce. Kurzy byly hodnoceny kladně jak ze strany účastníků kurzů, tak lektorů.

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL
DEVELOPMENT FUND

V ekonomikách Centrální Evropy založených na znalostech závisí ekonomický růst značně na rychlosti a kvalitě inovačních procesů. Regionální hospodářský rozvoj v Evropě je stále omezen svým kvantitativním a kvalitativním potenciálem lidských zdrojů. Konkurence mezi regiony v Evropě se stala do značné míry také „demografickým závodem“ o dobře vyškolené zaměstnance, kde převážně regiony ve střední Evropě trpí odlivem kvalifikovaných a zkušených zaměstnanců. Evropská sociální a hospodářská soudržnost v budoucnu, pokud jde o rozvoj znalostí, vyžaduje nové společné nadnárodní přístupy.

IDEA je projekt zaměřený na rozvoj těchto nových přístupů k podpoře a posílení inovačního potenciálu zúčastněných regionů tím, že zajistí řádnou hospodářskou soutěž mezi regiony střední Evropy z hlediska ochrany vysokého potenciálu v oblasti lidských zdrojů.

To bude provedeno vypracováním společné nadregionální strategie na základě dobrých příkladů z praxe, které budou upraveny a testovány v pilotních akcích, které budou později prováděny ve všech zúčastněných regionech.

Partnery projektu IDEA jsou zástupci ze Spolkové republiky Německo, Polska, Rakouska, Maďarska, Slovinska, Slovenska. Českou republiku zastupuje Okresní hospodářská komora Most.

inzerce

„Rozvíjejte se s námi“

- Příprava a realizace projektů
- Dotační poradenství
- Průzkumy, analýzy, studie
- Regionální plánování a marketing
- Poradenství pro rozvoj podnikání

ZPŘOSTŘEDKOVÁNO KLIENTŮM
DOTACE ZA
4 MILIARDY KČ

Dnes na téma drobných detailů a jak je řešit

I v běžném životě se dostáváme do situací, které mají svá pravidla daná etiketou. Dnes vám Ateliér Rejmon a Businessclothes.cz poradí pár základních pravidel, po kterých se vám nestane nepříjemné „Faux pas“.

Co na sebe: Pokud jste pozváni na obchodní oběd nebo večeři s někým, koho již znáte, můžete mít na sobě volnostylové casual oblečení. Pokud ale dostanete pozvání od nového obchodního partnera, je vhodné přijít na setkání oblečen v obleku, který nemusí být černý.

Termín setkání: na setkání nikdy nechoďte o 10 minut dříve, budete vypadat jako velký nedočkavec, ale také ne o 10 minut později jako velký opozdilec, načasujte se přesně na dobu, která byla určena.

Pití kávy a čaje: Ve většině případů se stává, že olizujeme lžičku, tak to opravdu ne, lžičkou decentně promíchejte obsah a odložte ji na podšálek, to, že ukápně kapka kávy nebo čaje, je důkazem znalosti etikety. Sáček od čaje vložte na lžičku a odložte na připravený talířek, ten by měl být přichystaný v každé dobré restauraci.

Pečivo: Pokud jdete s rodinou na výlet, je samozřejmostí mít namazaný krajíc chleba s nějakou dobrotou, ale při stolování je ukusování části pečiva nemyslitelné. Pečivo ulamujte na menší kousky a vkládejte do úst.

Ubrousek: Pokud máme připraven látkový ubrousek na stole, pokládáme si ho na klín hned po usednutí ke stolu. Pokud vám ubrousek upadne na zem, lehce upozorněte obsluhu a tam vám donese nový. Po skončení stolování se ubrousek nezmuchlá a nehodí na talíř, nýbrž složí se tak, aby ta největší špína nebyla vidět, a položí se na stůl vedle talíře.

Papírový ubrousek necháváme také složený, ale nemusí být tak úhledně jako látkový, na talíři.

Bílá a červená vína: Obecně platí, že bílá vína pijeme k rybám, salátům, darům moře a bílým masům. Naopak červené je vhodné ke zvěřině a tmavým masům.

Telefon: U stolu ho nikdy nepoužívejte, přepněte na tichý režim a vše vyřídte až po skončení stolování. Udělejte si příjemnou chvilku bez aparátu.

Výběr jídel: Určitě si vyberte to, na co máte chuť, aby vám chutnalo a náladu nic nezkažilo. Neříďte se podle cen jako Vlasta Burian v jedné ze svých excelentních filmových rolí.

Oběd: Dobu na pracovní oběd určujte tak, aby nebyl příliš včasný, ale ani pozdní. Samozřejmě je důležitá domluva s partnerem a srovnání společného volného času. Ideální načasování je mezi 13tou a 14tou hodinou. Nepleťte si čas oběda se svačinou.

Párátka: Při stolování v rodinném kruhu, nebo s přáteli je možné tuto pomůcku použít samozřejmě s lehkým zakrytím úst. Při obchodních jednáních párátka nepoužívejte, aby si váš partner nemyslel, že je někde u zubaře. Ústní hygienu si nechte až na toaletu.

Placení účtu: Je obvyklé, že účet vždy platí muž. Pokud jste ale hostem ženy, tak toto pravidlo neplatí a účet platí dáma. Nezapomeňte, byli-li jste spokojeni, ponechat obsluhujícímu personálu spropitné (obvykle 10 % z účtu) nejlépe v hotovosti, tím potěšíte ty, kteří se o vás po celou dobu starali.

Martin Chaloupka
Businessclothes.cz

Ústav jaderného výzkumu Řež a.s.

VÝZKUM A VÝVOJ JADERNÝCH TECHNOLOGIÍ PROJEKTOVÉ A INŽENÝRSKÉ SLUŽBY EXPERTNÍ ČINNOST V ENERGETICE, PRŮMYSLU A MEDICÍNĚ

VÝZKUM, VÝVOJ A SLUŽBY PRO ENERGETIKU A PRŮMYSL

- Podpora bezpečného a ekonomického provozu elektráren
- Zkoušky, analýzy, hodnocení materiálů energetických zařízení
- Bezpečnostní zprávy, rizikové studie a provozní dokumentace
- Hodnocení životnosti systémů a zařízení v energetice a průmyslu
- Optimalizace palivového cyklu, řešení jeho konce
- Optimalizace údržby, řízení životnosti
- Reaktorové ozařovací služby a kvalifikace jaderných zařízení
- Technologie a zpracování radioaktivních odpadů

PROJEKTOVÉ A INŽENÝRSKÉ SLUŽBY

- Elektrárny s nadkritickými parametry
- Jaderné elektrárny, obnovitelné zdroje
- Paroplynové cykly, kogenerační jednotky, technologie čistého uhlí
- Spalovny, teplárny, výtopy
- Retrofity a rekonstrukce v energetice a teplárenství
- Přenosové a distribuční sítě
- Řešení vlastní spotřeby energetických zdrojů a ostrovní režimy
- Vodohospodářské stavby, úprava vody, rekultivace
- Příprava a projektová dokumentace všech stupňů vč. studií

Ústav jaderného výzkumu Řež a.s.
Husinec-Řež 130, 250 68 Řež
Tel.: 266 173 668
e-mail: jsk@ujv.cz

ENERGOPROJEKT PRAHA
Vyskočilova 3/741, 140 21 Praha 4
Tel.: 241 006 781
e-mail: biza@egp.cz

SCHLIKE®

- **elektronické
zabezpečovací
systemy**
- **telekomunikační
systemy a sítě**

**tel./fax: 476 442 223
476 442 248**

**ISO 9001
ISO 14001
OHSAS 18001**

www.schlike.cz